

Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEJ ADVOKÁTKY
JULIANE KOKOTT
prednesené 20. apríla 2023¹

Spojené veci C-228/21, C-254/21, C-297/21, C-315/21 a C-328/21

Ministero dell'Interno – Dipartimento per le libertà civili e l'immigrazione – Unità Dublino
proti
CZA

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Corte suprema di cassazione (Najvyšší kasačný súd, Taliansko)]

a

DG

proti

Ministero dell'Interno – Dipartimento per le libertà civili e l'immigrazione – Unità Dublino
[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Tribunale di Roma (súd v Ríme, Taliansko)]

a

XXX.XX

proti

Ministero dell'Interno – Dipartimento per le libertà civili e l'immigrazione – Unità Dublino
[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Tribunale di Firenze (súd vo Florencii, Taliansko)]

a

PP

proti

Ministero dell'Interno – Dipartimento per le Libertà civili e l'Immigrazione – Unità Dublino
[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Tribunale di Milano (súd v Miláne, Taliansko)]

a

GE

proti

Ministero dell'Interno – Dipartimento per le libertà civili e l'immigrazione – Unità Dublino
[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Tribunale di Trieste (súd v Terste, Taliansko)]

¹ Jazyk prednesu: nemčina.

„Návrhy na začatie prejudiciálneho konania – Spoločná politika v oblasti azylu a doplnkovej ochrany – Nariadenie (EÚ) č. 604/2013 – Postup na prijatie späť – Porušenie povinnosti poskytnúť spoločný informačný materiál podľa článku 4 a povinnosti vykonať osobný pohovor podľa článku 5 – Nariadenie (EÚ) č. 603/2013 – Porušenie informačnej povinnosti podľa článku 29 – Dôsledky pre rozhodnutie o odovzdaní – Riziko nepriameho vyhostenia alebo vrátenia – Vzájomná dôvera – Súdne preskúmanie rozhodnutia o odovzdaní“

Obsah

I.	Úvod	4
II.	Právny rámec	5
	A. Právo Únie	5
	1. Nariadenie Dublin III	5
	2. Nariadenie Eurodac	13
	3. Smernica o oprávnení	14
	4. Smernica o konaniach	15
	5. Nariadenie č. 1560/2003	16
	B. Talianske právo	20
III.	Skutkový stav a návrhy na začatie prejudiciálneho konania	20
	A. Vec C-228/21	20
	B. Vec C-254/21	21
	C. Vec C-297/21	22
	D. Vec C-315/21	23
	E. Vec C-328/21	24
IV.	Konanie na Súdnom dvore	25
V.	Posúdenie	26
	A. O spoločnom informačnom materiáli a osobnom pohovore	26
	1. O informačnej povinnosti podľa článku 4 nariadenia Dublin III	26
	a) Postup na prevzatie a postup na prijatie späť v dublinskom systéme	27

b)	Povinnosť poskytnúť informácie podľa článku 4 nariadenia Dublin III aj v postupe na prijatie späť	27
1)	Znenie a systematika článku 4 nariadenia Dublin III	28
2)	Zmysel a účel článku 4 nariadenia Dublin III	28
i)	Relevantnosť informácií obsiahnutých v spoločnom informačnom materiáli pre žiadateľov v postupe na prijatie späť	29
–	Kritériá zodpovednosti, ktoré sa musia zohľadniť aj v postupe na prijatie späť	29
–	Všeobecné informácie o dublinskom systéme	31
ii)	Praktické aspekty	32
3)	Existuje informačná povinnosť aj v prípade, ak v druhom členskom štáte nie je podaná nová žiadosť?	32
4)	Predbežný záver	33
c)	Dôsledky porušenia informačnej povinnosti podľa článku 4 nariadenia Dublin III v postupe na prijatie späť	33
1)	Možnosť odvolávať sa na článok 4 nariadenia Dublin III v rámci žaloby proti rozhodnutiu o odovzdaní v postupe na prijatie späť	33
2)	Dôsledky porušenia článku 4 nariadenia Dublin III pre rozhodnutie o odovzdaní	33
3)	Predbežný záver	35
2.	O informačnej povinnosti podľa článku 29 nariadenia Eurodac	35
a)	Informačná povinnosť podľa článku 29 nariadenia Eurodac aj v postupe na prijatie späť	35
b)	Možnosť odvolávať sa na porušenie informačnej povinnosti podľa článku 29 nariadenia Eurodac v postupe na prijatie späť a jeho dôsledky	36
c)	Predbežný záver	36
3.	O osobnom pohovore podľa článku 5 nariadenia Dublin III	37
a)	Existencia povinnosti vykonať osobný pohovor podľa článku 5 nariadenia Dublin III aj v postupe na prijatie späť	37
b)	Dôsledky porušenia povinnosti vykonať osobný pohovor podľa článku 5 nariadenia Dublin III v postupe na prijatie späť	39
1)	Možnosť odvolávať sa na článku 5 nariadenia Dublin III v rámci žaloby proti rozhodnutiu o odovzdaní v postupe na prijatie späť	39
2)	Dôsledky porušenia článku 5 nariadenia Dublin III pre rozhodnutie o odovzdaní	39

i) Možnosť napraviť vady v súdnom konaní a dôsledky uvedenia nových relevantných okolností	40
ii) Ponechanie rozhodnutia o odovzdaní v platnosti v prípade, ak sa nepodá opravný prostriedok	41
c) Predbežný záver	42
B. O nepriamom vyhostení alebo vrátení	42
1. O domnienke týkajúcej sa dodržiavania základných práv všetkými členskými štátmi a podmienkach jej vyvrátenia	43
2. O ustanovení o práve vlastného uváženia obsiahnutom v článku 17 ods. 1 nariadenia Dublin III	47
3. Predbežný záver	48
VI. Návrh	48

I. Úvod

1. Spoločný európsky azylový systém spočíva na zásade, že žiadosť o azyl, ktorú podá štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti v Európskej únii, posúdi len jeden členský štát. Spôsob určovania tohto členského štátu sa pritom riadi nariadením (EÚ) č. 604/2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (ďalej len „nariadenie Dublin III“)².

2. Aby sa zabránilo sekundárnym presunom, ako aj rozdielnym výsledkom, podľa tohto nariadenia má nielen vecné posúdenie samotnej žiadosti o azyl, ale aj proces určovania členského štátu, ktorý je zodpovedný za toto posúdenie (podľa článku 1 nariadenia Dublin III, ďalej len „zodpovedný členský štát“), vykonať len jeden členský štát.

3. Nariadenie Dublin III je založené na úsilí zapojiť žiadateľov o azyl do tohto procesu určovania zodpovedného členského štátu.³ Na tento účel majú byť žiadatelia o azyl prostredníctvom spoločného informačného materiálu, ktorý vypracuje Komisia, informovaní o dublinskom systéme, o postupe určovania zodpovedného členského štátu, ako aj o kritériách zodpovednosti. Tento informačný materiál im má najmä umožniť, aby počas procesu určovania zodpovedného členského štátu poskytli informácie, ktoré sú relevantné pre toto určovanie.

4. Ako je to však v prípade postupu na prijatie späť, t. j. keď žiadateľ o azyl po tom, čo podal žiadosť o azyl v prvom členskom štáte, opustil tento členský štát a v druhom členskom štáte podal novú žiadosť o azyl alebo sa v tomto štáte zdržiava, pričom druhý členský štát následne požiada prvý členský štát, aby prijal dotknutú osobu späť? Musí aj druhý členský štát poskytnúť spoločný informačný materiál, hoci určovanie zodpovedného členského štátu má vykonať len prvý členský štát, resp. toto určovanie už prípadne bolo vykonané v tomto štáte? Okrem toho, ak

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady z 26. júna 2013 (Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 31).

³ Pozri v tomto zmysle rozsudok zo 7. júna 2016, Ghezelbash (C-63/15, EU:C:2016:409, bod 51).

povinnosť poskytnúť informačný materiál existuje aj v rámci postupu na prijatie späť, aké dôsledky potom vyplývajú z jej nedodržania pre zákonnosť rozhodnutia druhého členského štátu o odovzdaní dotknutej osoby do prvého členského štátu?

5. Tieto otázky, na ktoré rôzne talianske súdy odpovedajú odlišne, tvoria prvý okruh otázok v troch z prejednávaných piatich návrhov na začatie prejudiciálneho konania.⁴

6. Druhý okruh otázok, ktoré vyvoláva jeden z týchto troch návrhov na začatie prejudiciálneho konania, ako aj oba ďalšie návrhy na začatie prejudiciálneho konania⁵, sa týka zásady vzájomnej dôvery, teda podstaty dublinského systému. Jeho stredobodom je otázka, či súdy žiadajúceho členského štátu v rámci skúmania rozhodnutia o odovzdaní môžu posúdiť, či v dožiadanom členskom štáte existuje nebezpečenstvo porušenia zásady zákazu vyhostenia alebo vrátenia („principe de non-refoulement“), ak v tomto členskom štáte neexistujú žiadne systémové nedostatky, ktoré by odôvodnili pochybnosti o zákonnosti azylového a súdneho systému.

II. Právny rámec

A. Právo Únie

1. Nariadenie Dublin III

7. Nariadením Dublin III⁶ sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov.

8. Odôvodnenia 3 až 5, 14 až 19 a 32 nariadenia Dublin III znejú takto:

„(3) Európska rada... súhlasila, že bude pracovať na vytvorení spoločného európskeho azylového systému založeného na úplnom a rozsiahlom uplatňovaní Ženevského dohovoru o právnom postavení utečencov z 28. júla 1951, ktorý bol doplnený Newyorským protokolom z 31. januára 1967..., čím sa zabezpečí, že nikto nebude vrátený, aby bol prenasledovaný, t. j. dodrží sa zásada zákazu vyhostenia alebo vrátenia. Z tohto hľadiska a bez toho, aby boli dotknuté kritériá zodpovednosti stanovené v tomto nariadení, sa členské štáty, z ktorých každý rešpektuje zásadu zákazu vyhostenia alebo vrátenia, považujú za bezpečné krajiny pre štátnych príslušníkov tretích krajín.

(4) V záveroch z Tampere sa takisto konštatuje, že spoločný európsky azylový systém by mal zahŕňať z krátkodobého hľadiska jasnú a uplatniteľnú metódu na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl.

⁴ Veci C-228/21, C-315/21 a C-328/21. Podobné otázky sa kladú aj vo veciach C-80/22 a C-217/22, ktoré v súčasnosti prejednáva Súdny dvor a ktoré nie sú predmetom tohto konania.

⁵ Veci C-254/21, C-297/21 a C-315/21.

⁶ Pozri bod 1 a poznámku pod čiarou 2 vyššie.

(5) Takáto metóda by mala byť založená na objektívnych a spravodlivých kritériách ako pre členské štáty, tak aj pre dotknuté osoby. Mala by umožniť najmä rýchle určenie zodpovedného členského štátu, aby bol zaručený efektívny prístup k postupom na udelenie medzinárodnej ochrany a aby nebolo ohrozené rýchle vybavovanie žiadostí o medzinárodnú ochranu.

...

(14) V súlade s Európskym dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd a Chartou základných práv Európskej únie by členské štáty pri uplatňovaní tohto nariadenia mali predovšetkým zvažovať rešpektovanie rodinného života.

(15) Súčasné vybavenie žiadostí o medzinárodnú ochranu členov jednej rodiny jedným členským štátom umožní zabezpečiť, aby boli tieto žiadosti dôkladne posúdené, aby rozhodnutia prijaté vo vzťahu k nim boli zhodné a aby členovia jednej rodiny neboli odlúčení.

(16) V záujme zabezpečenia úplného dodržiavania zásady jednoty rodiny a najlepších záujmov dieťaťa by sa mala existencia závislého vzťahu medzi žiadateľom a jeho dieťaťom, súrodcom alebo rodičom z dôvodov tehotenstva alebo materstva žiadateľky, zdravotného stavu alebo vysokého veku stať záväzným kritériom zodpovednosti. Keď je žiadateľom maloletá osoba bez sprievodu, malo by sa záväzným kritériom zodpovednosti stať aj to, že rodinný príslušník alebo príbuzný, ktorý sa o ňu môže postarať, sa nachádza na území iného členského štátu.

(17) Každý členský štát by mal mať možnosť odchyliť sa od kritérií zodpovednosti, a to najmä z humanitárnych dôvodov a dôvodov súcitu, aby sa umožnilo zlúčenie rodinných príslušníkov, príbuzných alebo iných osôb blízkych rodine, a posúdiť žiadosť o medzinárodnú ochranu podanú v tomto alebo v inom členskom štáte, aj keď za takéto posúdenie nie je zodpovedný podľa záväzných kritérií stanovených v tomto nariadení.

(18) V záujme uľahčenia určenia členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu by sa mal zorganizovať osobný pohovor so žiadateľom. Žiadateľ by preto mal byť čo najskôr po podaní žiadosti o medzinárodnú ochranu informovaný o uplatňovaní tohto nariadenia a o tom, že v rámci pohovoru má možnosť poskytnúť informácie o prítomnosti rodinných príslušníkov, príbuzných alebo iných osôb blízkych rodine v členských štátoch s cieľom uľahčiť proces určenia zodpovedného členského štátu.

(19) S cieľom zaručiť účinnú ochranu práv dotknutých osôb by sa mali v súvislosti s rozhodnutiami o odovzdaní do zodpovedného členského štátu stanoviť právne záruky a právo na účinný prostriedok nápravy predovšetkým v súlade s článkom 47 Charty základných práv Európskej únie. S cieľom zabezpečiť dodržanie medzinárodného práva by mal účinný prostriedok nápravy voči takýmto rozhodnutiam zahŕňať preskúmanie uplatňovania tohto nariadenia, ako aj právnej a faktickej situácie v členskom štáte, do ktorého sa žiadateľ odovzdáva.

...

(32) Pokiaľ ide o zaobchádzanie s osobami, na ktoré sa vzťahuje rozsah pôsobnosti tohto nariadenia, členské štáty sú viazané svojimi povinnosťami vyplývajúcimi z nástrojov medzinárodného práva, ako aj z príslušnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva.“

9. V článku 1 nariadenia Dublin III je vysvetlený predmet úpravy tohto nariadenia:

„Toto nariadenie stanovuje kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanú v jednom z členských štátov štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti (ďalej len ‚zodpovedný členský štát‘).“

10. Článok 2 nariadenia Dublin III obsahuje „vymedzenie pojmov“ a v jeho písmene b) je „žiadosť o medzinárodnú ochranu“ vymedzená ako „žiadosť o medzinárodnú ochranu v zmysle článku 2 písm. h) smernice 2011/95/EÚ“.

11. Článok 3 nariadenia Dublin III je nazvaný „Prístup k postupu posudzovania žiadosti o medzinárodnú ochranu“ a znie takto:

„1. Členské štáty posúdia každú žiadosť o medzinárodnú ochranu, ktorú podá štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti na území ktoréhokoľvek z nich, ako aj na hranici alebo v tranzitnom priestore. Žiadosť posúdi jeden členský štát, a to ten, ktorý je podľa kritérií stanovených v kapitole III označený ako zodpovedný.

2. Keď nie je možné určiť žiaden zodpovedný členský štát na základe kritérií uvedených v tomto nariadení, je za jej posúdenie zodpovedný prvý členský štát, v ktorom bola žiadosť o medzinárodnú ochranu podaná.

Ak nie je možné odovzdanie žiadateľa do členského štátu, ktorý je primárne určený za zodpovedný, pretože sa zo závažných dôvodov možno domnievať, že v konaní o azyle a podmienkach prijímania žiadateľov existujú v danom členskom štáte systémové chyby, na základe ktorých hrozí žiadateľom neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie v zmysle článku 4 Charty základných práv Európskej únie, členský štát uskutočňujúci proces určovania zodpovedného členského štátu pokračuje v posudzovaní kritérií stanovených v kapitole III s cieľom zistiť, či iný členský štát nemôže byť určený ako zodpovedný.

Ak nemožno vykonať odovzdanie podľa tohto odseku do žiadneho členského štátu určeného na základe kritérií stanovených v kapitole III alebo do prvého členského štátu, v ktorom bola podaná žiadosť, stane sa zodpovedným členským štátom členský štát, ktorý uskutočňuje proces určovania zodpovedného členského štátu.

3. Každý členský štát si ponechá právo poslať žiadateľa do bezpečnej tretej krajiny pri dodržaní pravidiel a záruk stanovených v smernici 2013/32/EÚ.“

12. Článok 4 nariadenia Dublin III má názov „Právo na informácie“ a stanovuje:

„1. Po podaní žiadosti o medzinárodnú ochranu v zmysle článku 20 ods. 2 v členskom štáte jeho príslušné orgány informujú žiadateľa o uplatňovaní tohto nariadenia, a to najmä o:

a) cieľoch tohto nariadenia a dôsledkoch podania ďalšej žiadosti v inom členskom štáte, ako aj o dôsledkoch pohybu z jedného členského štátu do iného členského štátu počas obdobia, keď sa určuje zodpovedný členský štát podľa tohto nariadenia a keď sa posudzuje žiadosť o medzinárodnú ochranu;

- b) kritériách, na základe ktorých sa určuje zodpovedný členský štát, o hierarchii takýchto kritérií v jednotlivých štádiách konania a ich trvaní, ako aj o tom, že podanie žiadosti o medzinárodnú ochranu v jednom členskom štáte môže viesť k tomu, že podľa tohto nariadenia sa stane zodpovedným iný členský štát, hoci takáto zodpovednosť nevyplýva z týchto kritérií;
- c) osobnom pohovore podľa článku 5 a o možnosti predloženia informácií týkajúcich sa prítomnosti rodinných príslušníkov, príbuzných alebo iných osôb blízkych rodine v členských štátoch vrátane spôsobov, ktorými môže žiadateľ tieto informácie predložiť;
- d) možnosti napadnúť rozhodnutie o odovzdaní, a prípadne o možnosti požiadať o odloženie odovzdania;
- e) skutočnosti, že príslušné orgány členských štátov si môžu o ňom vymeniť údaje výhradne na účel vykonania ich povinností vyplývajúcich z tohto nariadenia;
- f) práve na prístup k údajom, ktoré sa ho týkajú, a o práve požadovať opravu takýchto údajov, ak sú nesprávne, alebo vymazanie, ak boli spracované v rozpore so zákonom, ako aj o postupoch vykonávania týchto práv vrátane kontaktných údajov orgánov uvedených v článku 35 a vnútroštátnych orgánov na ochranu údajov, ktoré sú zodpovedné za vybavovanie sťažností súvisiacich s ochranou osobných údajov.

2. Informácie uvedené v odseku 1 sa poskytnú písomne v jazyku, ktorému žiadateľ rozumie alebo o ktorom sa odôvodnene predpokladá, že mu žiadateľ rozumie. Členské štáty na tento účel použijú spoločný informačný materiál vypracovaný v súlade s odsekom 3.

Ak je to potrebné pre riadne porozumenie zo strany žiadateľa, informácie sa poskytnú aj ústne, napríklad v súvislosti s osobným pohovorom uvedeným v článku 5.

3. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov vypracuje spoločný informačný materiál, ako aj osobitný informačný materiál pre maloleté osoby bez sprievodu, ktorého obsahom budú prinajmenšom informácie uvedené v odseku 1 tohto článku. Tento spoločný informačný materiál tiež obsahuje informácie o uplatňovaní nariadenia (EÚ) č. 603/2013 a najmä o účele, na ktorý údaje o žiadateľovi môžu byť v rámci systému Eurodac spracované. Spoločný informačný materiál musí byť vypracovaný tak, aby sa členským štátom umožnilo doplniť doň dodatočné informácie týkajúce sa konkrétneho členského štátu. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 44 ods. 2 tohto nariadenia.“

13. Článok 5 nariadenia Dublin III stanovuje, že členský štát, ktorý uskutočňuje proces určovania zodpovedného členského štátu, vykoná na uľahčenie procesu určovania zodpovedného členského štátu osobný pohovor so žiadateľom, a upravuje pravidlá týkajúce sa tohto pohovoru. Odsek 1 tohto článku znie:

„1. Na uľahčenie procesu určovania zodpovedného členského štátu, členský štát, ktorý uskutočňuje tento proces, vykoná osobný pohovor so žiadateľom. Tento osobný pohovor má zároveň žiadateľovi umožniť správne pochopiť informácie, ktoré sa mu poskytnú podľa článku 4.“

14. Článok 7 nariadenia Dublin III, ktorý sa nachádza v kapitole III tohto nariadenia („Kritériá na určenie zodpovedného členského štátu“), je nazvaný „Hierarchia kritérií“ a jeho odseky 1 a 3 stanovujú:

„1. Kritériá na určenie zodpovedného členského štátu sa použijú v takom poradí, v akom sú stanovené v tejto kapitole.

...

3. Na účely uplatnenia kritérií uvedených v článkoch 8, 10 a 16 zohľadnia členské štáty všetky dostupné dôkazy týkajúce sa prítomnosti rodinných príslušníkov, príbuzných alebo iných osôb blízkych rodine žiadateľa na území členského štátu, pokiaľ sa takéto dôkazy predložia predtým, než iný členský štát akceptuje dožiadanie o prevzatie alebo prijatie dotknutej osoby späť podľa článku 22 alebo 25[,] a pokiaľ predchádzajúce žiadosti žiadateľa o medzinárodnú ochranu ešte neboli predmetom prvého rozhodnutia vo veci samej.“

15. Články 8 až 10, ako aj článok 16 nariadenia Dublin III upravujú určenie zodpovedného členského štátu v prípadoch týkajúcich sa najmä maloletých osôb alebo závislých osôb, v ktorých sa rodinní príslušníci žiadateľov už nachádzajú v niektorom z členských štátov.

16. Článok 17 nariadenia Dublin III je nazvaný „Ustanovenia o práve vlastného uváženia“ a v jeho odseku 1 prvom pododseku je stanovené:

„1. Odchyľne od článku 3 ods. 1 môže každý členský štát rozhodnúť, že posúdi žiadosť o medzinárodnú ochranu, ktorú mu podal štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti, dokonca aj keď mu podľa kritérií stanovených v tomto nariadení neprislúcha zodpovednosť za takéto posúdenie.“

17. Článok 18 nariadenia Dublin III má názov „Povinnosti zodpovedného členského štátu“ a stanovuje:

„1. Členský štát zodpovedný podľa tohto nariadenia je povinný:

- a) za podmienok stanovených v článkoch 21, 22 a 29 prevziať žiadateľa, ktorý podal žiadosť v inom členskom štáte;
- b) za podmienok stanovených v článkoch 23, 24, 25 a 29 prijať späť žiadateľa, ktorého žiadosť je v procese posudzovania a ktorý podal žiadosť v inom členskom štáte alebo ktorý sa nachádza na území iného členského štátu bez povolenia na pobyt;
- c) za podmienok stanovených v článkoch 23, 24, 25 a 29 prijať späť štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osobu bez štátnej príslušnosti, ktorí vzali posudzovanú žiadosť späť a podali žiadosť v inom členskom štáte, alebo ktorí sa nachádzajú na území iného členského štátu bez povolenia na pobyt;
- d) za podmienok stanovených v článkoch 23, 24, 25 a 29 prijať späť štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osobu bez štátnej príslušnosti, ktorých žiadosti boli zamietnuté a ktorí podali žiadosť v inom členskom štáte alebo ktorí sa nachádzajú na území iného členského štátu bez povolenia na pobyt.

2. V prípadoch spadajúcich do rozsahu pôsobnosti odseku 1 písm. a) a b) zodpovedný členský štát posúdi alebo ukončí posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej žiadateľom.

...

V prípadoch spadajúcich do rozsahu pôsobnosti odseku 1 písm. d), keď sa žiadosť zamietla len v prvostupňovom konaní, zodpovedný členský štát zabezpečí, aby sa dotknutej osobe umožnilo podať účinný opravný prostriedok podľa článku 46 smernice 2013/32/EÚ.“

18. Článok 19 nariadenia Dublin III má názov „Zánik povinností“ a znie takto:

„1. Keď členský štát vydá povolenie na pobyt žiadateľovi, prenesú sa na tento členský štát povinnosti uvedené v článku 18 ods. 1.

2. Povinnosti uvedené v článku 18 ods. 1 zaniknú, ak môže zodpovedný členský štát preukázať pri dožiadaní, aby prevzal alebo prijal späť žiadateľa alebo inú osobu uvedenú v článku 18 ods. 1 písm. c) alebo d), že dotknutá osoba opustila územie členských štátov najmenej na tri mesiace, s výnimkou prípadov, keď je dotknutá osoba držiteľom platného povolenia na pobyt vydaného zodpovedným členským štátom.

Žiadosť podaná po dobe neprítomnosti uvedenej v prvom pododseku sa považuje za novú žiadosť, ktorá vedie k začatiu nového procesu určenia zodpovedného členského štátu.

3. Povinnosti uvedené v článku 18 ods. 1 písm. c) a d) zaniknú, ak môže zodpovedný členský štát preukázať pri dožiadaní, aby prijal späť žiadateľa alebo inú osobu uvedenú v článku 18 ods. 1 písm. c) alebo d), že dotknutá osoba opustila územie členských štátov v súlade s rozhodnutím o návrate alebo príkazom na vyhostenie, ktoré bolo vydané po tom, ako bola daná žiadosť vzatá späť alebo zamietnutá.

Žiadosť podaná po uskutočnení vyhostenia sa považuje za novú žiadosť, ktorá vedie k začatiu nového procesu určovania zodpovedného členského štátu.“

19. Kapitola VI nariadenia Dublin III („Postupy na prevzatie a prijatie späť“) upravuje začatie procesu určovania zodpovedného členského štátu (oddiel I), postup na prevzatie pre prípad, že členský štát, ktorému bola podaná žiadosť o medzinárodnú ochranu, považuje iný členský štát za zodpovedný za posúdenie tejto žiadosti (oddiel II), ako aj postup na prijatie späť pre prípad, že členský štát, v ktorom osoba, ktorá predtým už podala žiadosť o medzinárodnú ochranu v inom členskom štáte, podá novú žiadosť alebo sa zdržiava bez povolenia na pobyt, požiada tento iný členský štát, aby prijal dotknutú osobu späť (oddiel III).

20. Článok 20 nariadenia Dublin III má názov „Začatie postupu“, nachádza sa v oddiele I kapitoly VI, ktorý má rovnaký názov, a v jeho odsekoch 1 a 2 a v odseku 5 prvom pododseku sa uvádza:

„1. Proces určovania zodpovedného členského štátu sa začne čo najskôr po tom, ako je členskému štátu prvýkrát podaná žiadosť o medzinárodnú ochranu.

2. Žiadosť o medzinárodnú ochranu sa považuje za podanú, keď je príslušným orgánom dotknutého členského štátu doručené tlačivo podané žiadateľom alebo správa, ktorú vypracovali

orgány. Ak žiadosť nie je podaná písomne, čas, ktorý uplynie medzi vyhlásením úmyslu a prípravou správy, by mal byť čo najkratší.

...

5. Žiadateľa, ktorý sa nachádza v inom členskom štáte bez povolenia na pobyt alebo ktorý tam podá žiadosť o medzinárodnú ochranu po tom, ako vzal späť svoju prvú žiadosť podanú v inom členskom štáte počas procesu určovania zodpovedného členského štátu, prijme späť za podmienok stanovených v článkoch 23, 24, 25 a 29 členský štát, v ktorom bola podaná prvá žiadosť o medzinárodnú ochranu s cieľom ukončiť proces určovania zodpovedného členského štátu.“

21. Článok 21 nariadenia Dublin III je súčasťou oddielu II („Postupy pre dožiadania o prevzatie“) kapitoly VI tohto nariadenia, má názov „Predloženie dožiadania o prevzatie“ a v odseku 1 stanovuje:

„1. Ak členský štát, ktorému bola podaná žiadosť o medzinárodnú ochranu, považuje iný členský štát za zodpovedný za posúdenie tejto žiadosti, môže čo najrýchlejšie a v každom prípade do troch mesiacov odo dňa podania žiadosti v zmysle článku 20 ods. 2 dožiadať tento iný členský štát, aby prevzal žiadateľa.

Bez ohľadu na prvý pododsek, v prípade kladného výsledku porovnávania údajov v systéme Eurodac s údajmi zaznamenanými podľa článku 14 nariadenia (EÚ) č. 603/2013, sa dožiadanie zašle do dvoch mesiacov od získania uvedeného kladného výsledku podľa článku 15 ods. 2 uvedeného nariadenia.

Ak dožiadanie o prevzatie žiadateľa nie je podané v lehotách stanovených v prvom a druhom pododseku, zodpovednosť za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu prípadne tomu členskému štátu, v ktorom bola žiadosť podaná.“

22. Článok 23 („Predloženie dožiadania o prijatie späť, keď sa v žiadajúcom členskom štáte podala nová žiadosť“), článok 24 („Predloženie dožiadania o prijatie späť, keď sa v žiadajúcom členskom štáte nepodala nová žiadosť“) a článok 25 („Odpoveď na dožiadanie o prijatie späť“) nariadenia Dublin III sa nachádzajú v oddiele III („Postupy pre dožiadania o prijatie späť“) kapitoly VI a v ich relevantných častiach sa uvádza:

„Článok 23

1. Ak členský štát, v ktorom osoba uvedená v článku 18 ods. 1 písm. b), c) alebo d) podala novú žiadosť o medzinárodnú ochranu, považuje za zodpovedný iný členský štát v súlade s článkom 20 ods. 5 a článkom 18 ods. 1 písm. b), c) alebo d), môže tento iný členský štát požiadať, aby prijal späť túto osobu.

...

3. Ak sa dožiadanie o prijatie späť nepodá v lehotách stanovených v odseku 2, za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu je zodpovedný členský štát, v ktorom sa podala nová žiadosť.

Článok 24

1. Ak členský štát, na území ktorého sa osoba uvedená v článku 18 ods. 1 písm. b), c) alebo d) zdržiava bez povolenia na pobyt a ktorému sa nepodala žiadna nová žiadosť o medzinárodnú

ochranu, považuje za zodpovedný iný členský štát v súlade s článkom 20 ods. 5 a článkom 18 ods. 1 písm. b), c) alebo d), môže tento iný členský štát požiadať, aby prijal uvedenú osobu späť.

Článok 25

1. Dožiadaný členský štát vykoná potrebné kontroly a rozhodne o dožiadaní o prijatie dotknutej osoby späť čo najskôr....“

23. Článok 26 nariadenia Dublin III má názov „Oznámenie rozhodnutia o odovzdaní“ a znie takto:

„1. Keď dožiadaný členský štát akceptuje, že má prevziať alebo prijať späť žiadateľa alebo inú osobu uvedenú v článku 18 ods. 1 písm. c) alebo d), žiadajúci členský štát oznámi dotknutej osobe rozhodnutie o jej odovzdaní do zodpovedného členského štátu a v príslušných prípadoch aj rozhodnutie neposudzovať jej žiadosť o medzinárodnú ochranu. Ak dotknutú osobu zastupuje právny zástupca alebo iný poradca, môže členský štát rozhodnúť, že rozhodnutie oznámi tomuto právnenému zástupcovi alebo poradcovi a nie dotknutej osobe, a prípadne ju o rozhodnutí upovedomí.

2. V rozhodnutí uvedenom v odseku 1 sa uvedú informácie o dostupných opravných prostriedkoch vrátane prípadného práva požiadať o odkladný účinok a o lehotách, v ktorých sa tieto prostriedky uplatňujú a na uskutočnenie odovzdania, a ak to je potrebné, uvedú sa informácie o mieste a čase, kedy sa má dotknutá osoba dostaviť, ak cestuje do zodpovedného členského štátu vlastnými prostriedkami.

Členské štáty zabezpečia, aby sa dotknutej osobe spolu s rozhodnutím uvedeným v odseku 1 poskytli informácie o osobách alebo subjektoch, ktoré môžu danej osobe poskytnúť právnu pomoc, ak neboli tieto informácie poskytnuté už skôr.

3. Ak dotknutej osobe nepomáha ani ju nezastupuje právny zástupca alebo iný poradca, členské štáty ju informujú o hlavných častiach rozhodnutia, pričom vždy uvedú informácie o dostupných opravných prostriedkoch a lehotách, v ktorých sa tieto prostriedky uplatňujú, a to v jazyku, ktorému dotknutá osoba rozumie alebo o ktorom sa odôvodnene predpokladá, že mu rozumie.“

24. Článok 27 nariadenia Dublin III je nazvaný „Opravné prostriedky“ a jeho odsek 1 znie:

„1. Žiadateľ alebo iná osoba uvedená v článku 18 ods. 1 písm. c) alebo d) má právo na účinný opravný prostriedok vo forme odvolania proti rozhodnutiu o odovzdaní alebo vo forme vecného alebo právneho preskúmania tohto rozhodnutia, a to na súde.“

25. Článok 29 nariadenia Dublin III má názov „Modality a lehoty“ a v odseku 2 stanovuje:

„2. Ak sa odovzdanie neuskutoční v lehote šiestich mesiacov, zodpovedný členský štát bude zbavený svojej povinnosti prevziať alebo prijať späť dotknutú osobu a táto zodpovednosť sa presunie na žiadajúci členský štát. Táto lehota sa môže predĺžiť najviac na jeden rok, ak sa odovzdanie nemohlo uskutočniť pre uväzneniu dotknutej osoby, alebo najviac na osemnásť mesiacov, ak je dotknutá osoba na úteku.“

2. Nariadenie Eurodac

26. Nariadenie (EÚ) č. 603/2013 (ďalej len „nariadenie Eurodac“)⁷ upravuje zriadenie databázy na porovnávanie odtlačkov prstov pre účinné uplatňovanie nariadenia Dublin III.

27. Článok 9 ods. 1 prvý pododsek nariadenia Eurodac stanovuje:

„1. Každý členský štát bezodkladne odoberie odtlačky všetkých prstov každého žiadateľa o medzinárodnú ochranu vo veku aspoň 14 rokov a čo najskôr, najneskôr však do 72 hodín od podania jeho žiadosti o medzinárodnú ochranu podľa článku 20 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 604/2013, ich spolu s údajmi uvedenými v článku 11 písm. b) až g) tohto nariadenia odošle centrálnemu systému.“

28. Článok 17 ods. 1 prvý pododsek nariadenia Eurodac stanovuje:

„1. Na účely kontroly, či štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti s neoprávneným pobytom na jeho území podali v minulosti žiadosť o medzinárodnú ochranu v inom členskom štáte, môže členský štát odoslať do centrálného systému akékoľvek údaje o odtlačkoch prstov týkajúce sa odtlačkov prstov, ktoré mohol odobrať ktorémukoľvek takémuto štátnemu príslušníkovi tretej krajiny alebo osobe bez štátnej príslušnosti vo veku aspoň 14 rokov, spolu s referenčným číslom používaným daným členským štátom.“

29. Článok 29 nariadenia Eurodac sa týka práv osôb, ktorých sa údaje týkajú. Článok 29 ods. 1 a 2 nariadenia Eurodac stanovuje, že týmto osobám sa poskytujú určité informácie o účele a pravidlách odberu odtlačkov prstov, a v jeho odseku 3 sa uvádza, že sa má na tento účel vypracovať spoločný informačný materiál:

„1. Členský štát pôvodu informuje osobu, na ktorú sa vzťahuje článok 9 ods. 1, článok 14 ods. 1 alebo článok 17 ods. 1, písomne a v prípade potreby ústne v jazyku, ktorému táto osoba rozumie alebo o ktorom sa dá odôvodnene predpokladať, že mu táto osoba rozumie, o:

...

b) účele, na ktorý sa budú údaje o tejto osobe v systéme Eurodac spracúvať, vrátane opisu cieľov [nariadenia Dublin III] v súlade s článkom 4 [nariadenia Dublin III] a vysvetlenia skutočnosti, že členské štáty a Europol môžu mať prístup do systému Eurodac na účely presadzovania práva, a to ľahko pochopiteľným spôsobom, s použitím jasného a jednoduchého jazyka;

...

2. ...

V prípade osoby, na ktorú sa vzťahuje článok 17 ods. 1, sa informácie uvedené v odseku 1 tohto článku poskytujú najneskôr v čase odoslania údajov týkajúcich sa takejto osoby do centrálného systému. ...

⁷ Nariadenie Európskeho Parlamentu a Rady z 26. júna 2013 o zriadení systému Eurodac na porovnávanie odtlačkov prstov pre účinné uplatňovanie nariadenia (EÚ) č. 604/2013, ktorým sa ustanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov, a o žiadostiach orgánov členských štátov na presadzovanie práva a Europolu o porovnanie s údajmi v systéme Eurodac na účely presadzovania práva a o zmene nariadenia (EÚ) č. 1077/2011, ktorým sa zriaďuje Európska agentúra na prevádzkové riadenie rozsiahlych informačných systémov v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti (Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 1).

3. Spoločný informačný materiál, ktorého obsahom budú prinajmenšom informácie uvedené v odseku 1 tohto článku a informácie uvedené v článku 4 ods. 1 [nariadenia Dublin III], sa vypracuje v súlade s postupom uvedeným v článku 44 ods. 2 [nariadenia Dublin III].

Tento informačný materiál je jasný a jednoduchý a napísaný v jazyku, ktorému daná osoba rozumie alebo o ktorom možno odôvodnene predpokladať, že mu rozumie.

Informačný materiál je vytvorený tak, aby ho členské štáty mohli doplniť o ďalšie informácie týkajúce sa konkrétneho členského štátu. Informácie týkajúce sa konkrétneho členského štátu zahrnujú prinajmenšom informácie o právach osoby, ktorej sa údaje týkajú, o možnostiach pomoci vnútroštátnych dozorných orgánov, ako aj kontaktné údaje kontrolóra a vnútroštátnych dozorných orgánov.“

30. Článok 37 nariadenia Eurodac je nazvaný „Zodpovednosť“ a v odsekoch 1 a 3 stanovuje:

„1. Akákoľvek osoba alebo členský štát, ktorí v dôsledku nezákonnej operácie spracúvania údajov alebo akéhokoľvek konania v rozpore s týmto nariadením utrpia škodu, majú nárok na náhradu škody od členského štátu zodpovedného za spôsobenú škodu. Ak tento štát preukáže, že nie je zodpovedný za udalosť, ktorá mala za následok spôsobenie škody, čiastočne alebo úplne sa zbaví zodpovednosti.

...

3. Nároky na náhradu škody uvedenej v odsekoch 1 a 2 voči členskému štátu sa riadia ustanoveniami vnútroštátneho práva žalovaného členského štátu.“

3. Smernica o oprávnení

31. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany (ďalej len „smernica o oprávnení“)⁸ upravuje kritériá, podľa ktorých sa má vyhovieť žiadosti o medzinárodnú ochranu.

32. Článok 2 smernice o oprávnení obsahuje „vymedzenia pojmov“ a v jeho písmene h) je „žiadosť o medzinárodnú ochranu“ vymedzená ako „požiadavk[a] predložen[á] štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátneho občianstva o ochranu od členského štátu, o ktorých sa predpokladá, že požadujú postavenie utečenca alebo doplnkovú ochranu, a ktorí výslovne nepožadujú iný druh ochrany mimo rozsahu tejto smernice, o ktorú možno požiadať osobitne“.

⁸ Ú. v. EÚ L 337, 2011, s. 9.

33. V článku 8 smernice o oprávnení nazvanom „Vnútroštátna ochrana“ sú stanovené výnimky z potreby medzinárodnej ochrany pre prípad, že žiadateľ môže požiadať o ochranu v niektorej časti svojej krajiny pôvodu:

„1. Ako súčasť posudzovania žiadosti o medzinárodnú ochranu môžu členské štáty určiť, že žiadateľ nepotrebuje medzinárodnú ochranu, ak má žiadateľ v niektorej časti krajiny pôvodu:

- a) neopodstatnenú obavu z prenasledovania alebo nie je reálne ohrozený vážnym bezpráviom, alebo
- b) prístup k ochrane proti prenasledovaniu alebo vážnemu bezpráviu, ako sa vymedzuje v článku 7,

a môže bezpečne a legálne odcestovať a získať možnosť prijatia do tejto časti krajiny a je možné reálne očakávať, že sa tam usadí.

2. Pri posudzovaní, či má žiadateľ opodstatnenú obavu z prenasledovania alebo je reálne ohrozený vážnym bezpráviom, alebo má prístup k ochrane proti prenasledovaniu alebo vážnemu bezpráviu v časti krajiny pôvodu v súlade s odsekom 1, členské štáty zohľadnia v čase prijímania rozhodnutia o žiadosti všeobecné okolnosti prevládajúce v tejto časti krajiny a osobné okolnosti žiadateľa v súlade s článkom 4. Na tento účel členské štáty zabezpečia, aby sa získali presné a aktuálne údaje z príslušných zdrojov, napríklad od Vysokého komisára Organizácie Spojených národov pre utečencov a Európskeho podporného úradu pre azyl.“

34. V kapitole V smernice o oprávnení sa uvádza, že podmienkou na poskytnutie doplnkovej ochrany je riziko „vážneho bezprávia“. Vážne bezprávie podľa článku 15 písm. c) tejto smernice pozostáva:

„c) z vážneho a individuálneho ohrozenia života občana alebo osoby z dôvodu všeobecného násillia v situáciách medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu“.

4. Smernica o konaniach

35. Článok 33 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany (ďalej len „smernica o konaniach“)⁹ je nazvaný „Neprípustné žiadosti“ a v jeho odseku 1 a odseku 2 písm. a) je stanovené:

„1. Okrem prípadov, v ktorých sa žiadosť neposudzuje v súlade s nariadením (EÚ) č. 604/2013, od členských štátov sa nevyžaduje, aby posudzovali, či žiadateľ spĺňa požiadavky na priznanie medzinárodnej ochrany podľa smernice 2011/95/EÚ v prípade, že sa žiadosť považuje za neprípustnú podľa tohto článku.

2. Členské štáty môžu považovať žiadosť o medzinárodnú ochranu za neprípustnú, iba ak

- a) iný členský štát poskytol medzinárodnú ochranu“.

⁹ Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 60.

5. Nariadenie č. 1560/2003

36. Článok 16a nariadenia (ES) č. 1560/2003¹⁰ – vykonávacieho nariadenia Komisie týkajúceho sa dublinského systému – v znení zmenenom nariadením Dublin III a vykonávacím nariadením (EÚ) č. 118/2014¹¹ má názov „Informačné materiály pre žiadateľov o medzinárodnú ochranu“ a jeho odseky 1 a 4 stanovujú:

„1. V prílohe X je stanovený spoločný informačný materiál informujúci všetkých žiadateľov o medzinárodnú ochranu o ustanoveniach [nariadenia Dublin III] a o uplatňovaní [nariadenia Eurodac].

...

4. Informácie pre štátnych príslušníkov tretích krajín alebo osoby bez štátnej príslušnosti s neoprávneným pobytom v niektorom z členských štátov sú stanovené v prílohe XIII.“

37. V časti A informačného materiálu podľa prílohy X nariadenia č. 1560/2003 nazvanej „Informácie o dublinskom nariadení pre žiadateľov o medzinárodnú ochranu podľa článku 4 nariadenia (EÚ) č. 604/2013“ sa nachádzajú najmä nasledujúce informácie (tučným písmom zvýraznené v origináli):

„Požiadali ste nás, aby sme Vás ochránili, pretože ste podľa Vášho názoru boli nútený(-á) opustiť svoju vlasť z dôvodu prenasledovania, vojny alebo hrozby vážnej ujmy. Podľa právnych predpisov sa to nazýva ‚žiadosť o medzinárodnú ochranu‘ a Vy ste ‚žiadateľ‘. Ľudia, ktorí žiadajú o ochranu, sa často označujú ako ‚žiadatelia o azyl‘.

Skutočnosť, že ste v tejto krajine požiadali o azyl, nezaručuje, že tu Vašu žiadosť preskúame. Krajina, ktorá bude skúmať Vašu žiadosť, sa určí na základe postupu stanoveného v právnom predpise Európskej únie, ktorý je známy ako dublinské nariadenie. Podľa tohto predpisu zodpovedá za preskúmanie Vašej žiadosti iba jedna krajina.

...

Skôr ako posúdime Vašu žiadosť o azyl musíme zistiť, či za preskúmanie žiadosti zodpovedáme my, alebo či za jej preskúmanie zodpovedá iná krajina – nazývame to ‚dublinský postup‘. Dublinský postup sa netýka dôvodu, pre ktorý žiadate o azyl. Týka sa iba otázky, ktorá krajina je zodpovedná za prijatie rozhodnutia o Vašej žiadosti o azyl.

...

Ak naše orgány rozhodnú, že za rozhodnutie o Vašej žiadosti o azyl zodpovedáme my, znamená to, že môžete zostať v tejto krajine a Vaša žiadosť bude preskúmaná tu. Proces skúmania Vašej žiadosti sa potom okamžite začne.

Ak rozhodneme, že za preskúmanie Vašej žiadosti zodpovedá iná krajina, pokúsime sa poslať Vás do tejto krajiny čo najskôr, aby v nej mohli posúdiť Vašu žiadosť. ...

¹⁰ Nariadenie Komisie z 2. septembra 2003, ktoré ustanovuje podrobné pravidlá na uplatňovanie nariadenia Rady (ES) č. 343/2003 ustanovujúceho kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny v jednom z členských štátov (Ú. v. EÚ L 222, 2003, s. 3; Mím. vyd. 19/006, s. 200).

¹¹ Vykonávacie nariadenie Komisie z 30. januára 2014, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 1560/2003 (Ú. v. EÚ L 39, 2014, s. 1).

V právnom predpise sú stanovené rôzne dôvody, prečo môže konkrétna krajina zodpovedať za preskúmanie Vašej žiadosti. Tieto dôvody sa posudzujú podľa poradia dôležitosti, ktoré je stanovené v právnom predpise, pričom najprv sa berie do úvahy skutočnosť, či sa v danej krajine dublinského nariadenia nachádza Váš rodinný príslušník; či ste držiteľom víza alebo povolenia na pobyt, ktoré vydala krajina dublinského nariadenia, resp. či ste v minulosti boli ich držiteľom; alebo či ste cestovali do inej krajiny resp. cez inú krajinu dublinského nariadenia, či už legálne alebo nelegálne.

V prípade, že sa v inej krajine dublinského nariadenia nachádzajú Vaši rodinní príslušníci, je dôležité, aby ste nás o tom čo najskôr informovali. Pokiaľ je Váš manžel, manželka alebo dieťa žiadateľom o azyl v inej krajine dublinského nariadenia, alebo im táto krajina udelila medzinárodnú ochranu, mohla by byť táto krajina zodpovedná za preskúmanie Vašej žiadosti o azyl.

Môžeme rozhodnúť, že Vašu žiadosť preskúame v tejto krajine, a to aj v prípade, že podľa kritérií stanovených v dublinskom nariadení nie sme zodpovední za preskúmanie žiadosti. Nepošleme Vás do krajiny, kde je preukázané, že by sa mohli porušovať Vaše ľudské práva.

...

Máte možnosť povedať, že nesúhlasíte s rozhodnutím, aby ste boli poslaní do inej krajiny dublinského nariadenia, a toto rozhodnutie môžete napadnúť pred súdom alebo tribunálom. Môžete tiež požiadať o zotrvanie v tejto krajine, až kým sa neprijme rozhodnutie o Vašom odvolaní alebo preskúmaní.

V prípade, že svoju žiadosť o azyl stiahnete a odídete do inej krajiny dublinského nariadenia, je pravdepodobné, že Vás odovzdajú naspäť do tejto krajiny alebo do krajiny, ktorá je zodpovedná za Vašu žiadosť.

Je preto dôležité aby ste po požiadaní o azyl zostali tu, pokým nerozhodneme: 1. kto je zodpovedný za preskúmanie Vašej žiadosti o azyl a/alebo 2. o preskúmaní Vašej žiadosti o azyl v tejto krajine.

...

Pokiaľ dospejeme k záveru, že za preskúmanie Vašej žiadosti by mohla byť zodpovedná iná krajina, dostanete podrobnejšie informácie o tomto postupe a ako sa dotýka Vás a Vašich práv.“

38. V časti B informačného materiálu podľa prílohy X nariadenia č. 1560/2003 sa nachádzajú okrem iného „informácie pre žiadateľov o medzinárodnú ochranu, na ktorých sa uplatňuje dublinský postup“:

„Tento informačný materiál ste dostali preto, že ste požiadali o medzinárodnú ochranu (azyl) v tejto krajine alebo v inej krajine dublinského nariadenia a miestne orgány majú dôvod domnievať sa, že za preskúmanie Vašej žiadosti môže byť zodpovedná iná krajina.

Uplatnením postupu stanoveného v právnom predpise Európskej únie, ktorý je známy ako dublinské nariadenie, určíme, ktorá krajina je zodpovedná za preskúmanie žiadosti. Tento postup sa nazýva dublinský postup. V tomto informačnom materiáli sa snažíme zodpovedať najčastejšie otázky, ktoré môžete mať v súvislosti s týmto postupom.

...

V rámci dublinského postupu sa určí, ktorá krajina je zodpovedná za preskúmanie Vašej žiadosti o azyl. Znamená to, že môžete byť odovzdaný(-á) z tejto krajiny do inej krajiny, ktorá zodpovedá za preskúmanie Vašej žiadosti.

...

NEZABUDNITE: Nesmiete odísť do inej krajiny dublinského nariadenia. V prípade, že odídete do inej krajiny dublinského nariadenia, odovzdajú Vás späť do tejto krajiny alebo do krajiny, v ktorej ste predtým požiadali o azyl. Stiahnutie Vašej žiadosti v tejto krajine nemá za následok zmenu krajiny zodpovednej za jej preskúmanie. Pokiaľ sa skryjete alebo ujdete, vystavujete sa riziku zaistenia.

...

Ako určia orgány krajinu, ktorá bude zodpovedná za preskúmanie mojej žiadosti?

Existujú rôzne dôvody, pre ktoré môže byť krajina zodpovedná za preskúmanie Vašej žiadosti. Tieto dôvody sa posudzujú podľa poradia dôležitosti, ktoré je stanovené v právnom predpise. Ak jeden dôvod nie je relevantný, do úvahy sa bude brať ďalší, a tak ďalej.

Dôvody sa týkajú týchto faktorov podľa poradia dôležitosti:

- máte rodinného príslušníka (manžel alebo manželka, deti mladšie ako 18 rokov), ktorému bola udelená medzinárodná ochrana alebo ktorý je žiadateľom o azyl v inej krajine dublinského nariadenia;

Preto je dôležité, aby ste nás predtým, než sa prijme prvé rozhodnutie o Vašej žiadosti o azyl, informovali, či sa v inej krajine dublinského nariadenia nenachádzajú Vaši rodinní príslušníci. Ak budete chcieť dosiahnuť zlúčenie s takýmto rodinným príslušníkom v tej istej krajine, Vy a Váš rodinný príslušník budete musieť oznámiť svoje želanie písomne.

...

Čo ak som závislý(-á) na starostlivosti niekoho iného alebo je niekto iný závislý na mne?

Môžete byť zlúčený(-á) v rovnakej krajine s Vašou **matkou, otcom, dieťaťom, bratom alebo sestrou**, pokiaľ sú splnené všetky tieto podmienky:

- majú riadny pobyt v jednej z krajín dublinského nariadenia,
- niekto z vás je tehotnou ženou alebo má novonarodené dieťa, alebo je niekto z vás vážne chorý, trpí vážnym zdravotným postihnutím alebo je starou osobou,
- niekto z vás je závislý od pomoci druhej osoby, ktorá sa o neho alebo o ňu dokáže postarať.

Krajina, v ktorej má pobyt Vaše dieťa, súrodeneц alebo rodič, by za normálnych okolností mala prijať zodpovednosť za preskúmanie Vašej žiadosti za predpokladu, že príbuzenské vzťahy medzi vami existovali už vo Vašej krajine pôvodu. Okrem toho budete obaja požiadaní o písomné vyhlásenie, že si prajete byť zlúčení.

O takúto možnosť môžete požiadať, ak sa už nachádzate v krajine, v ktorej sa nachádza Vaše dieťa, súrodeneц alebo rodič, alebo ak sa nachádzate v inej krajine, než v ktorej majú pobyt Vaši príbuzní. V prípade, že sa nachádzate v inej krajine, než v ktorej majú pobyt Vaši príbuzní, znamená to, že budete musieť cestovať do príslušnej krajiny, pokiaľ Vám zdravotný stav neznemožňuje dlhší čas cestovať.

Okrem tejto možnosti môžete kedykoľvek počas konania o azyle požiadať o stretnutie so svojimi príbuznými z humanitárnych, rodinných alebo kultúrnych dôvodov. Ak bude žiadosť schválená, budete možno musieť odísť do krajiny, v ktorej sa nachádza Váš príbuzný. V takom prípade budete požiadaný(-á) o poskytnutie písomného súhlasu. Je dôležité, aby ste nás informovali o všetkých humanitárnych dôvodoch, pre ktoré chcete, aby bola Vaša žiadosť preskúmaná tu alebo v inej krajine.

...

– *Ak je toto Vaša prvá žiadosť o azyl v krajine dublinského nariadenia, ale existuje dôvod, prečo by Vašu žiadosť o azyl mala preskúmať iná krajina dublinského nariadenia, príslušnú inú krajinu dožiadame, aby Váš prípad **prevzala**.*

...

– *Pokiaľ ste už zažiadali o azyl v inej krajine dublinského nariadenia než v tej, v ktorej sa v súčasnosti nachádzate, dožiadame túto krajinu, aby **Vás prijala späť**.*

...

Pokiaľ ste však nepožiadali o azyl v tejto krajine a Vaša predchádzajúca žiadosť o azyl v inej krajine bola zamietnutá konečným rozhodnutím, môžeme dožiadať krajinu zodpovednú za preskúmanie žiadosti, aby Vás prijala späť, alebo Vás môžeme vrátiť do krajiny pôvodu resp. do krajiny, kde máte trvalý pobyt, alebo do bezpečnej tretej krajiny.

...

Krajina zodpovedná za preskúmanie žiadosti Vás bude považovať za žiadateľa o azyl a Vy budete môcť využiť všetky práva s tým spojené. Ak ste v danej krajine nikdy predtým nepožiadali o azyl, dostanete príležitosť požiadať o azyl po Vašom príchode.

...“

39. Informačný materiál podľa prílohy XIII nariadenia č. 1560/2003 obsahuje „informácie pre štátnych príslušníkov tretích krajín alebo osoby bez štátnej príslušnosti s neoprávneným pobytom v niektorom z členských štátov podľa článku 29 ods. 3 [nariadenia Eurodac]“:

„Pokiaľ neoprávnene pobývate v ‚krajine dublinského nariadenia‘..., orgány Vám môžu odobrať odtlačky prstov a odoslať ich do databázy odtlačkov prstov s názvom Eurodac. Cieľom je len

zistiť, či ste už predtým žiadali o azyl. Vaše údaje o odtlačkoch prstov nebudú uložené v databáze Eurodac, ale ak ste predtým žiadali o azyl v inej krajine, môžete byť poslaný(-á) späť do tejto krajiny.

...

Ak sa naše orgány domnievajú, že ste sa možno uchádzali o medzinárodnú ochranu v inej krajine, ktorá môže byť zodpovedná za posúdenie tejto žiadosti, dostanete podrobnejšie informácie o postupe, ktorý bude nasledovať, a o tom, ako sa tento postup dotýka Vás a Vašich práv^[12].”

B. Talianske právo

40. V talianskom práve upravuje článok 3 Decreto legislativo (legislatívny dekrét) č. 25/2008 z 28. januára 2008, ktorým sa preberá smernica 2005/85/ES, ktorá bola zrušená a nahradená smernicou 2013/32/EÚ o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany (GURI č. 40 zo 16. februára 2008), v aktuálnom znení, žaloby proti rozhodnutiam o odovzdaní v rámci dublinského systému.

III. Skutkový stav a návrhy na začatie prejudiciálneho konania

A. Vec C-228/21

41. Žiadateľ vo veci C-228/21, pán CZA, podal v Taliansku žiadosť o medzinárodnú ochranu po tom, čo už podal takú žiadosť v Slovinsku. Následne príslušný taliansky orgán – dublinská jednotka, ktorá je súčasťou ministerstva vnútra – požiadala Slovinsko, aby podľa článku 18 ods. 1 písm. b) nariadenia Dublin III prijalo žiadateľa späť. Slovinsko tejto žiadosti vyhovel. Potom bolo voči žiadateľovi vydané rozhodnutie o odovzdaní podľa článku 26 nariadenia Dublin III, ktorým bol upovedomený o rozhodnutí odovzdať ho do Slovinska.

42. V prvostupňovom konaní na Tribunale di Catanzaro (Súd Catanzaro, Taliansko) sa vyhovel žalobe, ktorú žiadateľ podal proti tomuto rozhodnutiu, založenej na porušení informačnej povinnosti stanovenej v článku 4 nariadenia Dublin III. Príslušný orgán nebol schopný preukázať, že žiadateľovi bol poskytnutý informačný materiál, ktorý sa musí poskytnúť podľa článku 4 nariadenia Dublin III. Tento súd považoval predloženie zápisnice o osobnom pohovore vyhotovenej podľa článku 5 tohto nariadenia a odovzdanie iného informačného materiálu pri podaní žiadosti o medzinárodnú ochranu v Taliansku za nedostatočné. Dospel k záveru, že porušenie informačnej povinnosti podľa článku 4 nariadenia Dublin III má za následok neplatnosť rozhodnutia o odovzdaní.

¹² „Poskytnutými informáciami sú informácie uvedené v časti B prílohy X.“

43. Ministerstvo vnútra podalo proti tomuto rozhodnutiu kasačný opravný prostriedok na Corte suprema di cassazione (Najvyšší kasačný súd, Taliansko). Tento súd rozhodnutím z 29. marca 2021, ktoré bolo doručené do kancelárie Súdneho dvora 8. apríla 2021, prerušil konanie a položil Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

1. Má sa článok 4 [nariadenia Dublin III] vykladať v tom zmysle, že v rámci opravného prostriedku podaného podľa článku 27 tohto nariadenia proti rozhodnutiu o odovzdaní, ktoré členský štát prijal v súlade s článkom 26 tohto nariadenia a na základe povinnosti prijatia späť stanovenej v článku 18 ods. 1 písm. b) tohto nariadenia, sa možno odvolávať iba na neposkytnutie informačného materiálu upraveného v článku 4 ods. 2 tohto nariadenia zo strany štátu, ktorý prijal rozhodnutie o odovzdaní?
2. Má sa článok 27 tohto nariadenia v spojení s odôvodneniami 18 a 19 a článkom 4 tohto nariadenia vykladať v tom zmysle, že účinný opravný prostriedok v prípade preukázaného porušenia povinností upravených v článku 4 vyžaduje, aby súd prijal rozhodnutie, ktorým zruší rozhodnutie o odovzdaní?
3. V prípade zápornej odpovede na druhú otázku, má sa článok 27 tohto nariadenia v spojení s odôvodneniami 18 a 19 a článkom 4 tohto nariadenia vykladať v tom zmysle, že účinný opravný prostriedok v prípade preukázaného porušenia povinností uvedených v článku 4 vyžaduje, aby súd preskúmal rozsah tohto porušenia vzhľadom na okolnosti uvádzané navrhovateľom v konaní o opravnom prostriedku, a umožňuje potvrdiť rozhodnutie o odovzdaní zakaždým, keď sa nezistia dôvody na prijatie rozhodnutia o odovzdaní s odlišným obsahom?

B. Vec C-254/21

44. Vo veci C-254/21 podal DG, afganský štátny príslušník, v Taliansku druhú žiadosť o medzinárodnú ochranu po tom, čo jeho prvá žiadosť o priznanie medzinárodnej ochrany podaná vo Švédsku už bola v tomto štáte s konečnou platnosťou zamietnutá. Talianske ministerstvo vnútra následne na základe výsledku vyhľadávania v databáze Eurodac predložilo švédskym orgánom dožiadanie o prijatie späť podľa článku 18 ods. 1 písm. d) nariadenia Dublin III, ktoré tieto orgány akceptovali, a nariadilo odovzdanie do Švédska.

45. Proti tomuto rozhodnutiu podal žiadateľ na Tribunale di Roma (súd v Ríme, Taliansko) žalobu, ktorou namieta porušenie článku 4 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“) a článku 17 ods. 1 nariadenia Dublin III. Odôvodňuje to tým, že mu hrozí nepriame vyhostenie alebo vrátenie do Afganistanu cez Švédsko a v Afganistane mu hrozí neľudské a ponižujúce zaobchádzanie. Tvrdí, že Taliansko je na základe článku 17 nariadenia Dublin III zodpovedné za to, aby sa mu poskytla ochrana pred nepriamym vyhostením alebo vrátením.

46. Za týchto okolností Tribunale di Roma (súd v Ríme) rozhodol, že preruší konanie a rozhodnutím z 12. apríla 2021, ktoré bolo doručené do kancelárie Súdneho dvora 22. apríla 2021, položil Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

1. Má sa právo na účinný prostriedok nápravy podľa článku 47 [Charty] povinnosť vykladať v tom zmysle, že články 4 a 19 Charty za okolností konania vo veci samej poskytujú ochranu aj pred rizikom nepriameho vyhostenia alebo vrátenia po odovzdaní do iného členského štátu Únie, ktorý nevykazuje systémové chyby v zmysle článku 3 ods. 2 [nariadenia Dublin III] (v prípade neexistencie iných zodpovedných členských štátov na základe kritérií uvedených v kapitole III a IV) a ktorý už posúdil a zamietol prvú žiadosť o medzinárodnú ochranu?
2. Musí súd členského štátu, v ktorom bola podaná druhá žiadosť o medzinárodnú ochranu, rozhodujúci o žalobe podľa článku 27 [nariadenia Dublin III] – a teda zodpovedný za posúdenie odovzdania v rámci Únie, ale nie za rozhodovanie o žiadosti o ochranu – považovať riziko nepriameho vyhostenia alebo vrátenia do tretej krajiny za preukázané, ak členský štát, v ktorom bola podaná prvá žiadosť o medzinárodnú ochranu, posúdil inak pojem „vnútroštátna ochrana“ podľa článku 8 [smernice 2011/95]?
3. Je posúdenie [rizika] nepriameho vyhostenia alebo vrátenia po odlišnom výklade potreby „vnútroštátnej ochrany“ medzi dvoma členskými štátmi zlučiteľné s článkom 3 ods. 1 (druhým pododsekom) tohto nariadenia a so všeobecným zákazom, aby sa štátni príslušníci tretej krajiny mohli rozhodnúť, v ktorom členskom štáte Únie podajú žiadosť o medzinárodnú ochranu?
4. V prípade kladných odpovedí na tieto otázky:
 - a) Ukladá posúdenie existencie [rizika] nepriameho vyhostenia alebo vrátenia, ktoré vykonal súd štátu, v ktorom žiadateľ podal druhú žiadosť o medzinárodnú ochranu po zamietnutí prvej žiadosti, povinnosť uplatniť ustanovenie uvedené v článku 17 ods. 1 a vymedzené v tomto nariadení ako „ustanovenie o práve vlastného uváženia“?
 - b) Aké kritériá musí použiť súd konajúci [podľa] článku 27 tohto nariadenia, aby mohol posúdiť riziko nepriameho vyhostenia alebo vrátenia, okrem kritérií určených v kapitole III a IV vzhľadom na to, že štát, ktorý preskúmal prvú žiadosť o medzinárodnú ochranu, toto nebezpečenstvo už vylúčil?

C. Vec C-297/21

47. Vo veci C-297/21 podal XXX.XX, afganský štátny príslušník, v Taliansku druhú žiadosť o medzinárodnú ochranu po tom, čo bola jeho prvá žiadosť o priznanie medzinárodnej ochrany podaná v Nemecku s konečnou platnosťou zamietnutá a žiadateľovi bolo v tomto štáte doručené konečné rozhodnutie o vyhostení. Talianske ministerstvo vnútra následne na základe výsledku vyhľadávania v databáze Eurodac predložilo nemeckým orgánom dožiadanie o prijatie späť podľa článku 18 ods. 1 písm. d) nariadenia Dublin III, ktoré tieto orgány akceptovali.

48. Proti rozhodnutiu o odovzdaní, ktoré bolo voči nemu následne vydané, podal žiadateľ žalobu na Tribunale di Firenze (súd vo Florencii, Taliansko). Zastáva názor, že napadnuté rozhodnutie je v rozpore s článkom 4 Charty, ako aj s článkom 3 ods. 2 a s článkom 17 ods. 1 nariadenia Dublin III, keďže mu hrozí nepriame vyhostenie alebo vrátenie do Afganistanu cez Nemecko a po jeho vrátení do Afganistanu mu hrozí neľudské a ponižujúce zaobchádzanie. Preto sa domnieva, že Taliansko je podľa článku 17 ods. 1 nariadenia Dublin III zodpovedným členským štátom.

49. Za týchto okolností Tribunale di Firenze (súd vo Florencii) rozhodol, že preruší konanie a rozhodnutím z 29. apríla 2021, ktoré bolo doručené do kancelárie Súdneho dvora 10. mája 2021, položil Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

1. V prvom rade, má sa článok 17 ods. 1 [nariadenia Dublin III] v súlade s článkami 19 a 47 [Charty] a s článkom 27 [nariadenia Dublin III] vykladať v tom zmysle, že súdu členského štátu, ktorý rozhoduje o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu dublinskej jednotky, môže určiť zodpovednosť členského štátu, ktorý by musel vykonať odovzdanie na základe článku 18 ods. 1 písm. d), pokiaľ zistí, že v zodpovednom členskom štáte existuje nebezpečenstvo porušenia zásady zákazu vrátenia alebo vyhostenia z dôvodu vrátenia alebo vyhostenia žiadateľa do krajiny jeho pôvodu, v ktorej by bol žiadateľ vystavený riziku smrti alebo riziku neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania?
2. Subsidiárne, má sa článok 3 ods. 2 [nariadenia Dublin III] v súlade s článkami 19 a 47 [Charty] a s článkom 27 [nariadenia Dublin III] vykladať v tom zmysle, že súd môže určiť zodpovednosť štátu, ktorý je povinný vykonať odovzdanie podľa článku 18 ods. 1 písm. d) tohto nariadenia, ak sa preukáže, že
 - a) v zodpovednom členskom štáte existuje riziko porušenia zásady zákazu vyhostenia alebo vrátenia z dôvodu vrátenia alebo vyhostenia žiadateľa do krajiny jeho pôvodu, v ktorej by bol žiadateľ vystavený riziku smrti alebo riziku neľudského a ponižujúceho zaobchádzania?
 - b) nie je možné vykonať odovzdanie do iného členského štátu určeného [na] základe kritérií stanovených v kapitole III [nariadenia Dublin III]?

D. Vec C-315/21

50. Vo veci C-315/21 podal PP narodený v Pakistane žiadosť o medzinárodnú ochranu v Taliansku po tom, čo predtým podal zodpovedajúcu žiadosť v Nemecku. Talianske ministerstvo vnútra následne zaslalo dožiadanie o prijatie späť podľa článku 18 ods. 1 písm. b) nariadenia Dublin III nemeckým orgánom, ktoré ho akceptovali ako dožiadanie o prijatie späť podľa článku 18 ods. 1 písm. d) nariadenia Dublin III. Talianske ministerstvo vnútra potom nariadilo odovzdanie žiadateľa do Nemecka.

51. Proti tomuto rozhodnutiu podal žiadateľ žalobu na Tribunale di Milano (súd v Miláne, Taliansko) a navrhol dočasne odložiť výkon tohto rozhodnutia, pričom tomuto návrhu sa vyhovel. Ako odôvodnenie uviedol po prvé porušenie informačných povinností vyplývajúcich z článkov 4 a 5 nariadenia Dublin III a po druhé hroziace nepriame vyhostenie alebo vrátenie cez Nemecko do Pakistanu, kde mu podľa jeho názoru hrozí konkrétne nebezpečenstvo neľudského a ponižujúceho zaobchádzania. Dublinská jednotka, ktorá je súčasťou ministerstva vnútra, spochybnila túto argumentáciu a predložila dôkaz o tom, že sa vykonal osobný pohovor so žiadateľom uvedený v článku 5 nariadenia Dublin III.

52. Za týchto okolností Tribunale di Milano (súd v Miláne) rozhodol, že preruší konanie a rozhodnutím zo 14. apríla 2021, ktoré bolo doručené do kancelárie Súdneho dvora 17. mája 2021, položil Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

1. Majú sa články 4 a 5 [nariadenia Dublin III] vykladať v tom zmysle, že ich porušenie má samo osebe za následok nezákonnosť rozhodnutia napadnutého podľa článku 27 [nariadenia Dublin III] bez ohľadu na konkrétne dôsledky tohto porušenia pre obsah tohto rozhodnutia a pre určenie zodpovedného členského štátu?
2. Má sa článok 27 [nariadenia Dublin III] v spojení s článkom 18 ods. 1 písm. a) alebo s článkom 18 ods. [1] písm. b), c), d) a s článkom 20 ods. 5 [nariadenia Dublin III] vykladať v tom zmysle, že určuje odlišné predmety opravného prostriedku, rozdielne výhrady, ktoré treba uplatniť v rámci opravného prostriedku na súde, a rozdielne druhy porušení informačnej povinnosti a povinnosti vykonať osobný pohovor v zmysle článkov 4 a 5 [nariadenia Dublin III]?

V prípade kladnej odpovede na druhú otázku: Majú sa články 4 a 5 [nariadenia Dublin III] vykladať v tom zmysle, že informačné záruky, ktoré sú v nich stanovené, sa týkajú iba prípadu uvedeného v článku 18 ods. 1 písm. a) a nie v rámci postupu na prijatie späť, alebo sa majú vykladať v tom zmysle, že v rámci tohto postupu musia byť splnené aspoň informačné povinnosti súvisiace so zánikom povinností podľa článku 19 alebo so systémovými chybami v konaní o azyle a v podmienkach prijímania žiadateľov, na základe ktorých hrozí riziko neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania v zmysle článku 4 [Charty], uvedenými v článku 3 ods. 2 [nariadenia Dublin III]?

3. Má sa článok 3 ods. 2 vykladať v tom zmysle, že medzi „systémové chyby v konaní o azyle“ patria aj prípadné dôsledky rozhodnutí o zamietnutí žiadosti o medzinárodnú ochranu, ktoré sú už právoplatné a ktoré prijal súd členského štátu vykonávajúci prijatie späť, pokiaľ sa súd, ktorému bola vec predložená na základe článku 27 [nariadenia Dublin III], domnieva, že existuje konkrétne riziko vystavenia žiadateľa neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu v prípade repatriácie do krajiny jeho pôvodu [uvedeným] členským štátom, a to aj vzhľadom na uznanú existenciu všeobecného ozbrojeného konfliktu v zmysle článku 15 písm. c) smernice 2011/95?

E. Vec C-328/21

53. Vo veci C-328/21 talianske ministerstvo vnútra nariadilo odovzdanie žiadateľa GE pochádzajúceho z Iraku do Fínska po tom, čo sa konštatovalo, že tento žiadateľ sa neoprávnene zdržiaval na území Talianska a z vyhľadávania v systéme Eurodac vyplynulo, že predtým podal žiadosť o medzinárodnú ochranu vo Fínsku. V nadväznosti na dožiadanie o prijatie späť podľa článku 18 ods. 1 písm. b) nariadenia Dublin III Fínsko uznalo, že je zodpovedným členským štátom podľa článku 18 ods. 1 písm. d) tohto nariadenia.

54. Proti rozhodnutiu o odovzdaní podal žiadateľ žalobu na Tribunale di Roma (súd v Ríme, Taliansko), ktorý rozhodol, že nie je príslušný, a postúpil vec na Tribunale di Trieste (súd v Terste, Taliansko). Žiadateľ sa odvoláva najmä na porušenie informačných povinností vyplývajúcich z článku 4 nariadenia Dublin III a z článku 29 nariadenia Eurodac.

55. Za týchto okolností Tribunale di Trieste (Súd Terst) rozhodol, že preruší konanie a rozhodnutím z 2. apríla 2021, ktoré bolo doručené do kancelárie Súdneho dvora 26. mája 2021, položil Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

1. Aké právne následky stanovuje právo Európskej únie v súvislosti s rozhodnutiami o odovzdaní na účely prijatia späť podľa kapitoly VI oddielu III [nariadenia Dublin III], ak štát neposkytol informácie uvedené v článku 4 [nariadenia Dublin III] a v článku 29 [nariadenia Eurodac]?
2. Pre prípad, že bol podaný komplexný a účinný opravný prostriedok proti rozhodnutiu o odovzdaní, Súdnemu dvoru Európskej únie sa kladú najmä nasledujúce otázky:

2.1. Má sa článok 27 [nariadenia Dublin III] vykladať v tom zmysle, že

- neposkytnutie informačného materiálu podľa článku 4 ods. 2 a 3 [nariadenia Dublin III] osobe spĺňajúcej podmienky uvedené v článku 23 ods. 1 [nariadenia Dublin III] má samo osebe za následok, že rozhodnutie o odovzdaní je neplatné bez možnosti nápravy (a prípadne tiež to, že za rozhodovanie o žiadosti o medzinárodnú ochranu je zodpovedný členský štát, v ktorom žiadateľ podal novú žiadosť),
- alebo v tom zmysle, že je na žalobcovi, aby v súdnom konaní preukázal, že výsledok konania by bol odlišný, ak by mu bol poskytnutý informačný materiál?

2.2. Má sa článok 27 [nariadenia Dublin III] vykladať v tom zmysle, že

- neposkytnutie informačného materiálu podľa článku 29 [nariadenia Eurodac] osobe spĺňajúcej podmienky uvedené v článku 24 ods. 1 [nariadenia Dublin III] má samo osebe za následok, že rozhodnutie o odovzdaní je neplatné bez možnosti nápravy (a prípadne tiež to, že mu treba následne nevyhnutne poskytnúť možnosť podať novú žiadosť o medzinárodnú ochranu),
- alebo v tom zmysle, že je na žalobcovi, aby v súdnom konaní preukázal, že výsledok konania by bol odlišný, ak by mu bol poskytnutý informačný materiál?

IV. Konanie na Súdnom dvore

56. Vnútroštátne súdy vo veciach C-254/21, C-297/21, C-315/21 a C-328/21 navrhli, aby boli tieto veci prejednané v skrátrenom konaní podľa článku 105 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora alebo prednostne podľa článku 53 ods. 3 tohto rokovacieho poriadku.

57. Predseda Súdneho dvora uzneseniami zo 14. júna 2021 a zo 6. júla 2021 tieto návrhy zamietol.

58. Predseda Súdneho dvora uznesením zo 6. júla 2021 spojil veci C-228/21, C-254/21, C-297/21, C-315/21 a C-328/21 na účely písomnej a ústnej časti konania, ako aj vyhlásenia rozhodnutia.

59. Písomné pripomienky predložili Nemecko, Francúzsko, Taliansko, Holandsko, Európska komisia, ako aj žalobcovia v konaniach vo veci samej vo veciach C-297/21 a C-328/21.

60. Na spoločnom pojednávaní konanom 8. júna 2022 sa zúčastnili Taliansko a Komisia, ako aj žalobcovia v konaniach vo veci samej vo veciach C-297/21 a C-328/21.

V. Posúdenie

61. Všetky situácie, ktoré sú základom prejednávaných piatich návrhov na začatie prejudiciálneho konania, sa vyznačujú tým, že dotknutí žiadatelia o azyl po tom, čo podali prvú žiadosť o medzinárodnú ochranu v jednom členskom štáte, odišli do Talianska a v tomto štáte buď podali ďalšiu žiadosť o medzinárodnú ochranu (veci C-228/21, C-254/21, C-297/21 a C-315/21), alebo sa zdržiavali bez povolenia na pobyt (vec C-328/21, pričom v tomto prípade je sporné, či žalobca v konaní vo veci samej podal novú žiadosť v Taliansku – pozri v tejto súvislosti body 98 a 123 nižšie). Príslušný taliansky orgán následne požiadal členské štáty, v ktorých dotknuté osoby predtým podali žiadosti o medzinárodnú ochranu, aby prijali tieto osoby späť, a vydal voči dotknutým osobám rozhodnutia o odovzdaní podľa článku 26 nariadenia Dublin III, ktoré sú teraz predmetom konaní vo veci samej.

62. Za týchto okolností sa otázky, ktoré sa v prejednávaných návrhoch na začatie prejudiciálneho konania kladú Súdnemu dvoru, týkajú – ako bolo uvedené v úvode – dvoch okruhov problémov: Po prvé ide o informačnú povinnosť a povinnosť poskytnúť spoločný informačný materiál podľa článku 4 nariadenia Dublin III, resp. článku 29 nariadenia Eurodac, ako aj povinnosť vykonať osobný pohovor podľa článku 5 nariadenia Dublin III (veci C-228/21, C-315/21 a C-328/21) (časť A). Po druhé ide o otázku, či sudy žiadajúceho členského štátu v rámci žaloby proti rozhodnutiu o odovzdaní môžu preskúmať riziko porušenia zásady zákazu vyhostenia alebo vrátenia zo strany dožiadaného členského štátu, ak v tomto členskom štáte neexistujú žiadne systémové nedostatky (veci C-254/21, C-297/21 a C-315/21) (časť B).

A. O spoločnom informačnom materiáli a osobnom pohovore

63. Vnútroštátne sudy sa svojimi otázkami vo veciach C-228/21, C-315/21 a C-328/21 v prvom rade pýtajú, či povinnosť informovať žiadateľov a povinnosť poskytnúť spoločný informačný materiál podľa článku 4 nariadenia Dublin III, resp. článku 29 nariadenia Eurodac a povinnosť vykonať osobný pohovor podľa článku 5 nariadenia Dublin III platia nielen v rámci procesu určovania zodpovedného členského štátu, ktorý sa vykonáva v prípade prvej žiadosti o medzinárodnú ochranu v jednom z členských štátov, ale aj v postupe na prijatie späť. Tento postup sa vykonáva, ak žiadateľ o azyl podá žiadosť o medzinárodnú ochranu v ďalšom členskom štáte alebo sa zdržiava v tomto štáte a tento druhý členský štát ho zamýšľa odovzdať do prvého členského štátu.

64. Ak by mali predmetné povinnosti platiť aj v postupe na prijatie späť, vnútroštátne sudy sa ďalej pýtajú, či žaloba proti rozhodnutiu o odovzdaní môže byť založená na porušení týchto povinností a aké dôsledky má také porušenie pre rozhodnutie o odovzdaní.

65. Keďže článok 4 nariadenia Dublin III (oddiel 1), článok 29 nariadenia Eurodac (oddiel 2), ako aj článok 5 nariadenia Dublin III (oddiel 3) vyvolávajú špecifické otázky, je potrebné preskúmať ich postupne.

1. O informačnej povinnosti podľa článku 4 nariadenia Dublin III

66. Otázka, či informačná povinnosť a povinnosť poskytnúť spoločný informačný materiál podľa článku 4 nariadenia Dublin III platia aj v postupe na prijatie späť, je výslovne položená ako druhá časť druhej otázky vo veci C-315/21, avšak implicitne je vyjadrená aj v otázkach vo veciach

C-228/21 a C-328/21. Tieto otázky sa totiž týkajú dôsledkov, ktoré vyplývajú z porušenia uvedených povinností pre rozhodnutie o odovzdaní v postupe na prijatie späť, čo si vyžaduje, aby sa tieto povinnosti uplatnili.

67. Najprv načrtnem rozdiel medzi postupom na prevzatie a postupom na prijatie späť, ako aj jednotlivé situácie, v ktorých sa uplatní postup na prijatie späť [písmeno a)]. Následne vysvetlím, prečo sporná informačná povinnosť platí aj v postupe na prijatie späť [písmeno b)]. Napokon sa budem zaoberať otázkou, či porušenie tejto povinnosti možno namietať v rámci žaloby proti rozhodnutiu o odovzdaní a aké dôsledky má toto porušenie [písmeno c)].

a) Postup na prevzatie a postup na prijatie späť v dublinskom systéme

68. Podľa článku 20 ods. 1 nariadenia Dublin III sa má proces určovania zodpovedného členského štátu začať čo najskôr po tom, ako je členskému štátu prvýkrát podaná žiadosť o medzinárodnú ochranu. Ak tento členský štát považuje iný členský štát za zodpovedný, môže ho požiadať, aby prevzal žiadateľa [článok 18 ods. 1 písm. a) v spojení s článkom 21 ods. 1 nariadenia Dublin III].

69. Postup na prijatie späť podľa článkov 23 a 24 nariadenia Dublin III sa naopak uplatní na osoby, ktoré po tom, čo podali prvú žiadosť v členskom štáte, odídu do iného členského štátu a v tomto štáte podajú ďalšiu žiadosť alebo sa zdržiavajú na jeho území bez povolenia na pobyt. Následne môže tento členský štát požiadať členský štát, ktorý predtým posudzoval ich žiadosť, aby ich prijal späť.

70. V postupe na prijatie späť treba rozlíšiť dve situácie, z ktorých vychádza aj vnútroštátny súd vo veci C-315/21: po prvé sa tento postup uplatní na situáciu osôb, ktoré v prvom členskom štáte podali žiadosť a tento členský štát následne opustili ešte pred tým, ako bol ukončený proces určovania zodpovedného členského štátu (článok 20 ods. 5 nariadenia Dublin III). V konaniach vo veci samej táto situácia nie je relevantná.

71. Po druhé postup na prijatie späť sa uplatní na situácie osôb, ktoré počas vecného posudzovania svojej žiadosti alebo po jej zamietnutí zodpovedným členským štátom odídu do iného členského štátu a v tomto štáte podajú ďalšiu žiadosť alebo sa zdržiavajú na jeho území bez povolenia na pobyt [článok 18 ods. 1 písm. b) až d) nariadenia Dublin III].¹³ Týmto situáciám zodpovedajú okolnosti predmetných konaní vo veci samej.

b) Povinnosť poskytnúť informácie podľa článku 4 nariadenia Dublin III aj v postupe na prijatie späť

72. Článok 4 ods. 1 nariadenia Dublin III stanovuje, že orgány informujú žiadateľov o uplatňovaní tohto nariadenia a o jeho relevantných aspektoch „po podaní žiadosti o medzinárodnú ochranu v zmysle článku 20 ods. 2 v členskom štáte“. Zodpovedajúce informácie sú obsiahnuté v spoločnom informačnom materiáli, ktorý Komisia podľa článku 4 ods. 2 a 3 nariadenia Dublin III vypracovala vo vykonávacom nariadení č. 118/2014.

¹³ Pokiaľ ide o rozlíšenie oboch situácií uvedených v bodoch 70 a 71, pozri tiež rozsudok H. a R. (poznámka pod čiarou 15 nižšie), body 46 až 52, ako aj rozsudok z 12. januára 2023, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Lehota pre odovzdanie – Znásobené žiadosti) (C-323/21 až C-325/21, EU:C:2023:4, body 47 až 50).

73. Nižšie sa budem zaoberať najprv znením a systematikou (pododdiel 1), následne zmyslom a účelom článku 4 nariadenia Dublin III (pododdiel 2) a napokon prípadom, keď sa v druhom členskom štáte nepodá nová žiadosť (pododdiel 3).

1) Znenie a systematika článku 4 nariadenia Dublin III

74. Článok 4 ods. 1 nariadenia Dublin III vzhľadom na svoje znenie v súvislosti s informačnou povinnosťou nerozlišuje medzi prvou žiadosťou o medzinárodnú ochranu a ďalšími žiadosťami o medzinárodnú ochranu, resp. medzi postupom na prevzatie a postupom na prijatie späť.

75. Článok 20 nariadenia Dublin III má síce názov „Začatie postupu“ a v jeho odseku 1 sa uvádza, že proces určovania zodpovedného členského štátu sa začne čo najskôr po tom, ako je členskému štátu *prvýkrát*¹⁴ podaná žiadosť o medzinárodnú ochranu. Odsek 2 tohto článku však následne úplne všeobecne stanovuje, kedy sa žiadosť o medzinárodnú ochranu [vymedzená v článku 2 písm. b) nariadenia Dublin III, ako aj v článku 2 písm. h) smernice o oprávnení] považuje za podanú, a vzťahuje sa len na prvú žiadosť. To vyplýva aj z článku 23 ods. 2 druhého pododseku nariadenia Dublin III, ktorý odkazuje na článok 20 ods. 2 článok 23 však platí len pre prípady novej žiadosti o medzinárodnú ochranu, a teda neplatí práve pre prvú žiadosť.

76. Zo systematického hľadiska sa článok 4 nariadenia Dublin III nachádza v kapitole II tohto nariadenia, ktorá má názov „Všeobecné zásady a záruky“. Jej ustanovenia preto platia pre celú oblasť pôsobnosti tohto nariadenia, a nie len pre určitý typ konania.

2) Zmysel a účel článku 4 nariadenia Dublin III

77. Pokiaľ ide o opodstatnenosť informačnej povinnosti, Komisia a Taliansko tvrdia, že táto povinnosť má podľa odôvodnenia 18 nariadenia Dublin III slúžiť na uľahčenie určenia členského štátu, ktorý je zodpovedný za vecné posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu. Postup na prijatie späť sa však uplatňuje hlavne na situácie, v ktorých je zodpovedný členský štát už určený. Preto sa v tomto postupe už nemusia poskytnúť všetky informácie týkajúce sa určenia zodpovedného členského štátu. Naopak musí stačiť, aby boli dotknuté osoby informované o aspektoch, ktoré v tomto štádiu konania ešte môžu uplatniť. Komisia a Taliansko odôvodňujú túto argumentáciu najmä rozsudkom Súdneho dvora vo veci H. a R. (ďalej len „rozsudok H. a R.“)¹⁵.

78. Komisii a Taliansku treba dať za pravdu v tom, že v situáciách, na ktoré sa vzťahuje článok 18 ods. 1 písm. b) až d) nariadenia Dublin III (pozri bod 71 vyššie), je proces určovania zodpovedného členského štátu už ukončený a tento štát začal s vecným posudzovaním žiadosti alebo ho dokonca už ukončil. Súdny dvor preto v rozsudku H. a R. konštatoval, že v takom prípade nie je potrebné opätovne uplatniť pravidlá upravujúce proces určovania zodpovednosti.¹⁶

79. Aj v situácii, na ktorú sa vzťahuje článok 20 ods. 5 nariadenia Dublin III (pozri bod vyššie 70), keď posudzovanie zodpovednosti v dožiadanom členskom štáte ešte prebieha, žiadajúci členský štát v zásade nie je povinný skúmať, či je dožiadaný členský štát zodpovedný. Naopak len musí

¹⁴ Kurzívou zvýraznila generálna advokátka.

¹⁵ Rozsudok z 2. apríla 2019, H. a R. (C-582/17 a C-583/17, EU:C:2019:280).

¹⁶ Rozsudok H. a R. (body 51, 52, 65 až 67 a 80).

preskúmať, či sú splnené kritériá stanovené v článku 20 ods. 5, t. j. či v dožiadanom členskom štáte bola podaná prvá žiadosť a tento štát začal, ale ešte neukončil proces určovania zodpovedného členského štátu.¹⁷

80. To však nevylučuje, aby sa určité kritériá zodpovednosti museli zohľadniť aj v postupe na prijatie späť. Ako podrobnejšie vysvetlím nižšie, Súdny dvor to v súvislosti s niektorými kritériami zodpovednosti už výslovne konštatoval, čo Komisia a Taliansko navyše uznávajú. Okrem toho informačná povinnosť podľa článku 4 nariadenia Dublin III sa vzťahuje nielen na kritériá na určenie zodpovedného členského štátu, ale aj na všeobecné informácie o fungovaní dublinského systému. Všetky tieto informácie sú obsiahnuté v spoločnom informačnom materiáli. Selektívna informačná povinnosť v postupe na prijatie späť, akú Komisia a Taliansko navrhujú, za týchto okolností podľa všetkého nezodpovedá cieľom nariadenia Dublin III [bod i)] a je v praxi ťažko uskutočniteľná [bod ii)].

i) Relevantnosť informácií obsiahnutých v spoločnom informačnom materiáli pre žiadateľov v postupe na prijatie späť

– *Kritériá zodpovednosti, ktoré sa musia zohľadniť aj v postupe na prijatie späť*

81. V postupe na prijatie späť žiadajúci členský štát už nemusí *ex offo* skúmať kritériá na určenie zodpovedného členského štátu podľa kapitoly III nariadenia Dublin III.¹⁸ To však neznamená, že môže ignorovať okolnosti, ktoré uvádza žiadateľ a ktoré aj v tomto štádiu môžu brániť odovzdaniu do dožiadaného členského štátu. Preto je aj v postupe na prijatie späť potrebné informovať žiadateľov prostredníctvom spoločného informačného materiálu o možnosti uviesť také okolnosti.

82. To platí najmä pre prechod zodpovednosti na žiadajúci členský štát podľa článku 19¹⁹, článku 23 ods. 3²⁰ a článku 29 ods. 2²¹ nariadenia Dublin III, systémové chyby v dožiadanom členskom štáte (článok 3 ods. 2 druhý pododsek²²) alebo – v mimoriadnych prípadoch týkajúcich sa zdravotného stavu žiadateľov – nebezpečenstvo neľudského zaobchádzania v dôsledku samotného presunu do dožiadaného členského štátu.²³ V prípadoch, v ktorých žiadateľ opustil dožiadaný členský štát ešte pred tým, ako sa ukončil proces určovania zodpovedného členského štátu (článok 20 ods. 5, pozri bod 70 vyššie), možno podľa Súdneho dvora navyše aj v postupe na prijatie späť tvrdiť, že žiadajúci členský štát je na základe kritérií stanovených v článku 8 až 10 v skutočnosti zodpovedným členským štátom.²⁴

83. Okrem toho môžu žiadatelia v postupe na prijatie späť [tak v situáciách, na ktoré sa vzťahuje článok 20 ods. 5 (pozri bod 70 vyššie), ako aj v situáciách, na ktoré sa vzťahuje článok 18 ods. 1 písm. b) až d) nariadenia Dublin III (pozri bod 71 vyššie)] predložiť najmä dôkazy týkajúce sa prítomnosti rodinných príslušníkov, príbuzných alebo iných osôb blízkych rodine žiadateľa na území žiadajúceho členského štátu, ktoré môžu viesť k uplatneniu kritérií uvedených

¹⁷ Rozsudok H. a R. (body 61 až 63 a 80).

¹⁸ Rozsudok H. a R. (body 54 až 80).

¹⁹ Rozsudok zo 7. júna 2016, Karim (C-155/15, EU:C:2016:410, bod 27).

²⁰ Pozri v súvislosti s článkom 21 ods. 1 nariadenia Dublin III analogicky rozsudok z 26. júla 2017, Mengesteab (C-670/16, EU:C:2017:587, bod 55).

²¹ Rozsudok z 25. októbra 2017, Shiri (C-201/16, EU:C:2017:805, bod 46).

²² Rozsudok z 19. marca 2019, Jawo (C-163/17, EU:C:2019:218, body 87 až 89 a 98).

²³ Rozsudok zo 16. februára 2017, C. K. a i. (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, body 65, 66, 73, 74 a 96).

²⁴ Rozsudok H. a R. (body 81 až 84).

v článkoch 8, 10 a 16 nariadenia Dublin III. Členské štáty totiž podľa článku 7 ods. 3 musia zohľadniť také dôkazy, pokiaľ sa predložia predtým, než iný členský štát akceptuje dožiadanie o prevzatie *alebo prijatie* dotknutej osoby *späť*²⁵ podľa článkov 22 a 25²⁶, a pokiaľ predchádzajúce žiadosti žiadateľa o medzinárodnú ochranu ešte neboli predmetom prvého rozhodnutia vo veci samej.

84. Článok 7 ods. 3 nariadenia Dublin III preto podľa svojho znenia a svojej logiky platí aj v postupe na prijatie späť. Podľa všetkého to v rozsudku H. a R. nebolo spochybnené, keďže Súdny dvor sa v tomto rozsudku nezaoberal uvedeným ustanovením.

85. Spoločný informačný materiál tiež výslovne odkazuje na to, že žiadatelia majú „**predtým, než sa prijme prvé rozhodnutie o [ich] žiadosti o azyl**“²⁷, oznámiť orgánom, či sa v inej krajine dublinského nariadenia nenachádzajú ich rodinní príslušníci, pričom táto možnosť sa nevzťahuje len na postup na prevzatie.

86. To je tiež logické.

87. Cieľom nariadenia Dublin III je zaručiť rýchle určenie zodpovedného členského štátu, a teda včasné posúdenie žiadostí o azyl.²⁸ Žiadosti o azyl preto v prípade potreby môže posudzovať aj iný členský štát ako ten, ktorý je určený ako zodpovedný podľa kritérií stanovených v kapitole III uvedeného nariadenia.²⁹ To nie je problematické, keďže sa predpokladá, že zaobchádzanie so žiadateľmi o azyl v každom členskom štáte je v súlade s Chartou, ako aj so Ženevským dohovorom o utečencoch³⁰ a s EDLP³¹. Vďaka zosúladeniu prostredníctvom práva Únie členské štáty tiež skúmajú žiadosti o azyl v širokom rozsahu na základe tých istých pravidiel.³² Preto sa zodpovednosť, ktorá už bola určená, v zásade už nemá spochybňovať.

88. Od tejto zásady sa však treba vzhľadom na význam práva na ochranu rodinného života odchyliť, ak sa podľa článku 7 ods. 3 nariadenia Dublin III uvedú okolnosti, ktoré svedčia o prítomnosti rodinných príslušníkov žiadateľa v inom členskom štáte, než je členský štát, ktorý bol pôvodne určený za zodpovedný členský štát.

89. Toto ustanovenie totiž zohľadňuje právo na ochranu rodinného života. Podľa návrhu nariadenia Dublin III predloženého Komisiou sa má posilniť právo na zlúčenie rodiny a zabrániť tomu, aby bol žiadateľ odovzdaný do určitého členského štátu, hoci z dôvodov jednoty rodiny je

²⁵ Kurzívou zvýraznila generálna advokátka.

²⁶ To isté.

²⁷ Tučným písmom zvýraznené v origináli. Pozri bod 38 vyššie.

²⁸ Pozri odôvodnenia 4 a 5 nariadenia Dublin III, ako aj rozsudky zo 16. februára 2017, C. K. a i. (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, bod 57), a z 19. marca 2019, Jawo (C-163/17, EU:C:2019:218, bod 58).

²⁹ Pozri rozsudky z 25. októbra 2017, Shiri (C-201/16, EU:C:2017:805, bod 31); z 13. novembra 2018, X a X (C-47/17 a C-48/17, EU:C:2018:900, body 69 a 70), a z 12. januára 2023, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Lehota pre odovzdanie – znásobené žiadosti) (C-323/21 až C-325/21, EU:C:2023:4, bod 55).

³⁰ Dohovor o právnom postavení utečencov, podpísaný v Ženeve 28. júla 1951 [Zbierka zmlúv Organizácie Spojených národov, zv. 189, s. 150, č. 2545 (1954)].

³¹ Pozri rozsudky z 21. decembra 2011, NS (C-411/10 a C-493/10, EU:C:2011:865, body 78 až 80), a z 19. marca 2019, Jawo (C-163/17, EU:C:2019:218, bod 82). Pozri v tejto súvislosti tiež bod 155 a nasl. týchto návrhov.

³² Rozsudok z 10. decembra 2013, Abdullahi (C-394/12, EU:C:2013:813, body 54 a 55).

zodpovedný iný členský štát.³³ Odôvodnenia 14 až 16 nariadenia Dublin III potvrdzujú význam rešpektovania rodinného života pri vykonávaní tohto nariadenia. Podľa týchto odôvodnení má súčasné vybavenie žiadostí o medzinárodnú ochranu členov jednej rodiny jedným členským štátom najmä zabezpečiť, aby rozhodnutia prijaté vo vzťahu k nim boli zhodné a aby členovia jednej rodiny neboli odlúčení.

90. Informovanie žiadateľov v postupe na prijatie späť prostredníctvom spoločného informačného materiálu preto slúži tiež a práve na ochranu ich práva na rodinný život.

– *Všeobecné informácie o dublinskom systéme*

91. Neposkytnutie spoločného informačného materiálu v postupe na prijatie späť by navyše bolo v rozpore s cieľmi nariadenia Dublin III. Toto nariadenie je totiž založené na úsilí posilniť práva žiadateľov, čo najviac ich zapojiť do procesu určovania zodpovedného členského štátu³⁴ a informovať ich o fungovaní dublinského systému, aby sa zabránilo sekundárnym presunom³⁵.

92. Informačná povinnosť podľa článku 4 ods. 1 nariadenia Dublin III sa preto týka nielen kritérií, na základe ktorých sa určuje zodpovedný členský štát [písmeno b)]. Naopak sa vzťahuje aj na systematiku dublinského systému, najmä dôsledky podania ďalšej žiadosti alebo pohybu do iného členského štátu, osobný pohovor podľa článku 5 a možnosť predloženia informácií týkajúcich sa prítomnosti rodinných príslušníkov, ako aj možnosť napadnúť rozhodnutie o odovzdaní [písmená a), c) a d)].

93. Nepochybne je užitočné poskytnúť dotknutým osobám tieto všeobecné informácie o dublinskom systéme aj v postupe na prijatie späť. Spoločný informačný materiál navyše obsahuje výslovnú informáciu pre žiadateľov v postupe na prijatie späť: „*Pokiaľ ste už zažiadali o azyl v inej krajine dublinského nariadenia než v tej, v ktorej sa v súčasnosti nachádzate, dožiadame túto krajinu, aby ,Vás prijala späť*“³⁶. Preto tiež nie je potrebné obávať sa, že opätovné poskytnutie informačného materiálu v postupe na prijatie späť by mohlo žiadateľom nesprávne naznačiť, že žiadajúci členský štát v každom prípade *ex offio* vykoná opätovné určenie zodpovedného členského štátu.

³³ Pozri návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ustanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (prepracované znenie), predložený Komisiou, KOM/2008/0820 v konečnom znení, s. 8 a 12: „vylúčiť možnosť poslať späť žiadateľa, v prípade ktorého je možné v čase podania ostatnej žiadosti uplatniť niektoré z kritérií stanovených v záujme ochrany jednoty rodiny, pod podmienkou, že členský štát, v ktorom bola podaná prvá žiadosť, ešte neprijal prvé rozhodnutie, pokiaľ ide o podstatu. Cieľom je najmä zabezpečiť, aby v súlade s povinnosťami ustanovenými v Európskom dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd mohli členské štáty, na území ktorých sa žiadateľ o azyl nachádza, náležite zohľadniť prípadné nové prvky v súvislosti s jeho rodinnou situáciou. ... Významne sa posilní aj **právo na zlúčenie rodiny**, a to najmä prostredníctvom rozšírenia rozsahu pôsobnosti nariadenia takým spôsobom, aby sa vzťahovalo aj na žiadateľov o doplnkovú ochranu a osoby, ktorým táto ochrana bola poskytnutá, ďalej tým, že sa zavedie povinnosť zlúčiť závislých príbuzných a že sa zakáže, pričom budú platiť určité podmienky, poslať späť žiadateľa, v prípade ktorého bolo v čase podania ostatnej žiadosti možné uplatniť niektoré z kritérií stanovených v záujme ochrany jednoty rodiny. Tieto záruky zabezpečia nielen vyšší štandard ochrany pre žiadateľov o azyl, ale takisto prispejú k zníženiu počtu výskytu sekundárnych presunov, pretože osobná situácia všetkých žiadateľov o azyl bude lepšie zohľadnená v rámci procesu určovania zodpovedného členského štátu“ (tučným písmom zvýraznené v origináli).

³⁴ Pozri v tomto zmysle rozsudky zo 7. júna 2016, Ghezelbash (C-63/15, EU:C:2016:409, bod 47 až 51), a z 26. júla 2017, Mengesteab (C-670/16, EU:C:2017:587, bod 58).

³⁵ Pozri v tejto súvislosti odôvodnenie uvedené v návrhu nariadenia Dublin III predloženom Komisiou (poznámka pod čiarou 33 vyššie), s. 7 a 11: „... Zlepšenie informovania žiadateľov o medzinárodnú ochranu, pokiaľ ide o implikácie Dublinského nariadenia, zvýši ich informovanosť o postupe určovania zodpovedného štátu, čo by mohlo okrem iného prispieť k zníženiu počtu výskytu takého javu, akým sú sekundárne presuny. ... **Zlepšenie informovania** žiadateľov o azyl o uplatňovaní tohto nariadenia a ich právach a povinnostiach v rámci neho im najmä na jednej strane umožní lepšie sa domáhať svojich práv a na druhej strane by mohlo prispieť k zníženiu počtu sekundárnych presunov, pretože žiadatelia o azyl budú náchylnejší na dodržiavanie pravidiel systému“ (tučným písmom zvýraznené v origináli).

³⁶ Tučným písmom zvýraznené v origináli. Pozri bod 38 vyššie.

ii) Praktické aspekty

94. Selektívne informovanie žiadateľov, aké navrhujú Komisia a Taliansko, sa navyše zdá byť ťažko realizovateľné, lebo existuje len jeden spoločný informačný materiál. Orgánom druhého členského štátu (najmä pred vyhľadávaním v systéme Eurodac, pozri v tejto súvislosti body 115 a 116 nižšie) tiež prípadne nemusí byť okamžite zrejmé, v akej situácii sa žiadateľ presne nachádza a aké okolnosti teda ešte môže uviesť. Systematické poskytovanie spoločného informačného materiálu v postupe na prijatie späť je naproti tomu jasné a jednoduché riešenie, ktoré zabezpečuje právnu istotu a zaručuje, aby všetci žiadatelia v každom prípade – v prípade potreby aj opakovane – dostali všetky informácie, ktoré sú relevantné pre ich konkrétnu situáciu.

95. Treba síce vychádzať z toho, že žiadateľ, ktorý podá žiadosť o medzinárodnú ochranu v druhom členskom štáte, dostal spoločný informačný materiál už pri podaní svojej prvej žiadosti v prvom členskom štáte. Nemožno však vylúčiť, že sa na to v určitých prípadoch zabudlo alebo že je užitočné pripomenúť tieto informácie. V každom prípade bude pre orgány druhého členského štátu spravidla ťažké preskúmať, či žiadatelia už raz dostali informačný materiál.

96. Napokon povinnosť (prípadne opäť) poskytnúť spoločný informačný materiál v postupe na prijatie späť nespôsobuje ani neprimeranú záťaž pre žiadajúci členský štát. Tento štát totiž musí tak či tak mať pripravený spoločný informačný materiál vo všetkých jazykových verziách, aby ho mohol poskytnúť žiadateľom, ktorí predkladajú jeho orgánom prvú žiadosť o medzinárodnú ochranu.

3) Existuje informačná povinnosť aj v prípade, ak v druhom členskom štáte nie je podaná nová žiadosť?

97. Pre úplnosť treba ešte poukázať na to, že postup na prijatie späť sa nevzťahuje len na situácie, v ktorých žiadateľ po tom, čo podal v prvom členskom štáte žiadosť o medzinárodnú ochranu, podá takú žiadosť v ďalšom členskom štáte. Postup na prijatie späť sa naopak uplatní aj v situáciách, v ktorých žiadateľ po podaní prvej žiadosti v členskom štáte odíde do iného členského štátu a v tomto štáte sa zdržiava bez povolenia na pobyt, pričom nepodá ďalšiu žiadosť [článok 24 v spojení s článkom 20 ods. 5 a s článkom 18 ods. 1 písm. b) až d) nariadenia Dublin III].

98. Podľa informácií, ktoré poskytol vnútroštátny súd, to v prejednávacom prípade zodpovedá situácii v konaní vo veci samej vo veci C-328/21. GE, dotknutá osoba v tejto veci, naopak tvrdí, že jeho pobyt bol klasifikovaný ako neoprávnený len preto, lebo talianske orgány riadne neprijali jeho žiadosť o medzinárodnú ochranu. Vnútroštátny súd musí posúdiť, či je to tak, pričom požiadavky na existenciu žiadosti o medzinárodnú ochranu sa nesmú posudzovať príliš prísne a formalisticky.³⁷

99. Podľa znenia článku 4 ods. 1 nariadenia Dublin III existuje povinnosť poskytnúť informácie, ktoré sú v ňom uvedené, len „po podaní žiadosti o medzinárodnú ochranu v zmysle článku 20 ods. 2 v členskom štáte“. Preto túto povinnosť nemožno rozšíriť na prípady, v ktorých žiadateľ po podaní prvej žiadosti v členskom štáte odíde do iného členského štátu a v tomto štáte sa len zdržiava bez povolenia na pobyt, pričom nepodá ďalšiu žiadosť.

³⁷ Pozri v tejto súvislosti rozsudok z 26. júla 2017, Mengesteab (C-670/16, EU:C:2017:587, body 76 až 103).

100. Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy sa síce zdá, že poskytnutie informačného materiálu, v ktorom sa nachádzajú informácie o fungovaní dublinského systému, je aj v takých prípadoch užitočné. Mohlo by dotknutým osobám najmä pomôcť vysvetliť orgánom, či chcú podať žiadosť o medzinárodnú ochranu. Poskytnutie informačného materiálu aj v tomto prípade by však bola len správna administratívna prax, ktorú členské štáty môžu použiť, pričom podľa článku 4 nariadenia Dublin III to nie sú formálne povinné urobiť.

4) Predbežný záver

101. Z vyššie uvedeného vyplýva, že článok 4 nariadenia Dublin III sa má vykladať v tom zmysle, že povinnosť poskytnúť informácie uvedené v tomto ustanovení existuje tak v situáciách, na ktoré sa vzťahuje článok 20 ods. 1 a článok 18 ods. 1 písm. a), ako aj v situáciách, na ktoré sa vzťahuje článok 20 ods. 5 a článok 18 ods. 1 písm. b) až d) tohto nariadenia, po podaní žiadosti o medzinárodnú ochranu v zmysle článku 20 ods. 2 v členskom štáte.

c) Dôsledky porušenia informačnej povinnosti podľa článku 4 nariadenia Dublin III v postupe na prijatie späť

102. Vnútroštátne sudy sa svojimi otázkami vo veciach C-228/21 a C-328/21, ako aj prvou a druhou otázkou vo veci C-315/21 po prvé pýtajú, či porušenia informačnej povinnosti podľa článku 4 nariadenia Dublin III v postupe na prijatie späť možno namietajú v rámci žaloby proti rozhodnutiu o odovzdaní [písmeno a)]. Po druhé sa pýtajú, či také porušenia samy osebe musia viesť k zrušeniu tohto rozhodnutia, alebo či súd, ktorý prejednáva vec, v konkrétnom prípade musí preskúmať, či tieto porušenia mali vplyv na obsah uvedeného rozhodnutia [písmeno b)].

1) Možnosť odvolávať sa na článok 4 nariadenia Dublin III v rámci žaloby proti rozhodnutiu o odovzdaní v postupe na prijatie späť

103. Na otázku, či možno porušenia článku 4 nariadenia Dublin III namietajú v rámci žaloby proti rozhodnutiu o odovzdaní, treba odpovedať kladne. Súdny dvor totiž už konštatoval, že preskúmanie na základe opravného prostriedku proti rozhodnutiu o odovzdaní podľa článku 27 ods. 1 nariadenia Dublin III sa má týkať preskúmania uplatňovania tohto nariadenia vrátane dodržania procesných záruk stanovených týmto nariadením.³⁸

104. Naopak nemožno súhlasiť s názorom Komisie, že na porušenia informačnej povinnosti sa možno odvolávať len vtedy, keď ovplyvnili obsah rozhodnutia o odovzdaní. Malo by to totiž za následok, že skúmanie prípustnosti žaloby proti rozhodnutiu o odovzdaní by sa zmiešalo so skúmaním jej dôvodnosti.

2) Dôsledky porušenia článku 4 nariadenia Dublin III pre rozhodnutie o odovzdaní

105. V rozpore s názorom, ktorý GE vyjadril v rámci veci C-328/21, však možnosť odvolávať sa na porušenia článku 4 nariadenia Dublin III nevyhnutne neznamená, že rozhodnutie o odovzdaní sa musí zrušiť a zodpovednosť za posúdenie žiadosti prechádza na žiadajúci členský štát. GE sa

³⁸ Rozsudky z 26. júla 2017, Mengesteab (C-670/16, EU:C:2017:587, bod 48); z 2. apríla 2019, H. a R. (C-582/17 a C-583/17, EU:C:2019:280, bod 40), a z 12. januára 2023, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Lehota pre odovzdanie – Znásobené žiadosti) (C-323/21 až C-325/21, EU:C:2023:4, bod 91); pozri osobitne v súvislosti s článkom 5 nariadenia Dublin III rozsudok zo 7. júna 2016, Ghezelbash (C-63/15, EU:C:2016:409, bod 53).

domnieva, že to musí byť tak v prípade porušenia článku 4, ako aj v prípade porušenia predpisov týkajúcich sa lehôt v postupe na prevzatie, v postupe na prijatie späť a v konaní o odovzdaní podľa článku 21 ods. 1 tretieho pododseku, článku 23 ods. 3, článku 24 ods. 3 a článku 29 ods. 2 nariadenia Dublin III.

106. Taký právny následok však v súvislosti s článkom 4 nariadenia Dublin III práve nie je stanovený. Naopak toto nariadenie v tomto smere nestanovuje nijaké právne následky. V tomto prípade sa právne následky určia podľa vnútroštátneho práva, pričom členské štáty musia rešpektovať zásady ekvivalencie a efektivity. Pravidlá stanovené vo vnútroštátnom práve najmä nesmú byť v rozpore s potrebným účinkom nariadenia Dublin III.³⁹

107. Štandard, ktorý musia členské štáty v tejto súvislosti podľa práva Únie dodržať, vyplýva z judikatúry týkajúcej sa porušenia práva na obhajobu. Také porušenie, najmä práva byť vypočutý, vedie k zrušeniu rozhodnutia prijatého v správnom konaní, o ktoré ide, iba vtedy, ak by pri neexistencii tejto vady mohlo toto konanie dospieť k inému výsledku.⁴⁰

108. Ako som vysvetlila vyššie, informačná povinnosť podľa článku 4 nariadenia Dublin III slúži na informovanie dotknutých osôb o fungovaní dublinského systému a ich právach v rámci tohto systému. Tieto osoby sa takto majú najmä v postupe na prijatie späť okrem iného dozvedieť, že sa pomocou určitých argumentov môžu brániť proti odovzdaniu do členského štátu, ktorý skúma zodpovednosť alebo ktorý je zodpovedný.

109. Neposkytnutie týchto informácií dotknutým osobám však samo osebe nemôže odôvodniť predpoklad, že rozhodnutie o odovzdaní nevyhnutne trpí vadou, a preto ho treba zrušiť. Ako uvádza Nemecko, neposkytnutie týchto informácií totiž možno kompenzovať v ďalšom priebehu konania, najmä pri osobnom pohovore (pozri v tejto súvislosti tiež článok 4 ods. 2 druhý pododsek nariadenia Dublin III). K tomu môže dôjsť tak, že relevantné informácie týkajúce sa najmä prítomnosti rodinných príslušníkov v žiadajúcom alebo treťom členskom štáte, ktoré by prípadne mohli viesť k uplatneniu článku 8, 10 alebo 16 nariadenia Dublin III, sa vyžadujú pri osobnom pohovore. Pri tomto pohovore sa rovnako treba opýtať na okolnosti, ktoré nasvedčujú riziku porušenia článku 4 Charty v dožiadanom členskom štáte alebo prostredníctvom presunu do tohto štátu, resp. tieto okolnosti pri tomto pohovore môžu vyjsť najavo.

110. Na to, aby neposkytnutie informačného materiálu viedlo k zrušeniu rozhodnutia o odovzdaní, by teda muselo byť preukázané, že pri osobnom pohovore nebolo možné uviesť okolnosť, ktorá by mohla brániť odovzdaniu do dožiadaného členského štátu, lebo dotknutá osoba nedostala spoločný informačný materiál, a preto nevedela, že táto okolnosť je relevantná. Okrem toho by nemohlo byť možné napraviť toto procesné pochybenie v súdnom konaní (pozri v tejto súvislosti bod 141 nižšie).

111. Ako uvádza Nemecko, bremeno preukázania dôsledkov procesného pochybenia príslušného orgánu žiadajúceho členského štátu však nemôže niesť len žiadateľ. Naopak musí súd, ktorý rozhoduje o žalobe proti rozhodnutiu o odovzdaní, preskúmať, či sporný postup na prijatie späť v závislosti od skutkových a právnych okolností, ktoré sú špecifické pre prejednávajúcu vec, bez

³⁹ Pozri rozsudky z 10. septembra 2013, G. a R. (C-383/13 PPU, EU:C:2013:533, body 35 a 36); zo 16. júla 2020, Addis (C-517/17, EU:C:2020:579, bod 57), a z 15. apríla 2021, État belge (Okolnosti, ktoré nastali po rozhodnutí o odovzdaní) (C-194/19, EU:C:2021:270, bod 42).

⁴⁰ Pozri rozsudok z 10. septembra 2013, G. a R. (C-383/13 PPU, EU:C:2013:533, bod 38 a tam citovaná judikatúra).

tohto pochybenia mohol viesť k inému výsledku z dôvodu, že dotknutí štátni príslušníci tretích krajín by mohli lepšie uplatniť svoju obhajobu a uviesť okolnosti, ktoré by mohli ovplyvniť obsah rozhodnutia o odovzdaní.⁴¹

112. Vo veci C-328/21 sa vnútroštátny súd svojou prvou otázkou všeobecne pýta na právne následky porušenia článku 4 nariadenia Dublin III pre rozhodnutie o odovzdaní, a to bez súvislosti s podaním opravného prostriedku. Bez ohľadu na súdne preskúmanie však neposkytnutie informačného materiálu nemôže *ipso iure* viesť k neplatnosti rozhodnutia o odovzdaní. Podľa článku 26 ods. 2 však toto rozhodnutie musí obsahovať informácie o dostupných opravných prostriedkoch. Podľa odseku 3 tohto článku musí členský štát informovať dotknutú osobu, ak jej nepomáha právny zástupca, v jazyku, ktorému táto osoba rozumie, nielen o dostupných právnych opravných prostriedkoch, ale aj o hlavných častiach tohto rozhodnutia. Poskytnutie týchto informácií môže byť účinné len vtedy, keď dotknutá osoba (najneskôr) v tejto fáze konania získa aj informácie, ktoré sú obsiahnuté v spoločnom informačnom materiáli.

3) Predbežný záver

113. Z vyššie uvedeného vyplýva, že porušenia článku 4 nariadenia Dublin III možno namietat v rámci žaloby proti rozhodnutiu o odovzdaní v postupe na prijatie späť. Tieto porušenia však musia viesť k zrušeniu rozhodnutia o odovzdaní len vtedy, keď z dôvodu neposkytnutia informácií uvedených v tomto ustanovení nebolo možné uviesť okolnosť, ktorá by mohla brániť odovzdaniu do dožiadaného členského štátu, a túto vadu nemožno napraviť v konaní týkajúcom sa súdneho preskúmania tohto rozhodnutia podľa článku 27.

2. O informačnej povinnosti podľa článku 29 nariadenia Eurodac

114. Vo veci C-328/21 sa vnútroštátny súd pýta na dôsledky porušenia povinnosti poskytnúť informačný materiál podľa článku 29 nariadenia Eurodac pre rozhodnutie o odovzdaní.

115. Aby sa zaručilo uplatňovanie dublinského systému, nariadenie Eurodac upravuje zriadenie databázy s informáciami, najmä odtlačkami prstov, týkajúcimi sa osôb, ktoré požiadajú o medzinárodnú ochranu alebo nezákonne vstúpia na územie členských štátov alebo sa neoprávnene zdržiavajú na ich území. Táto databáza slúži členským štátom najmä na to, aby zistili, či taká osoba už podala žiadosť o medzinárodnú ochranu v inom členskom štáte. Článok 29 stanovuje, že osoby, ktorých sa týka toto spracúvanie údajov, budú informované o účele a pravidlách tohto spracúvania a že sa na tento účel tiež má vypracovať spoločný informačný materiál.

a) Informačná povinnosť podľa článku 29 nariadenia Eurodac aj v postupe na prijatie späť

116. Je nesporné, že povinnosť poskytnúť informačný materiál podľa článku 29 nariadenia Eurodac existuje aj v postupe na prijatie späť. To platí tak v prípade, ak sa v druhom členskom štáte podá nová žiadosť o medzinárodnú ochranu (článok 9), ako aj v prípade, ak sa osoba neoprávnene zdržiava v členskom štáte (článok 17). V oboch prípadoch sa totiž odtlačky prstov dotknutých osôb uložia do systému Eurodac, takže sa uplatní informačná povinnosť podľa

⁴¹ Pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. septembra 2013, G. a R. (C-383/13 PPU, EU:C:2013:533, bod 40), a v inej súvislosti rozsudok zo 7. novembra 2013, Gemeinde Altrip a i. (C-72/12, EU:C:2013:712, body 52 a 53); pozri tiež rozsudky z 1. októbra 2009, Foshan Shunde Yongjian Housewares & Hardware/Rada (C-141/08 P, EU:C:2009:598, bod 94); z 25. októbra 2011, Solvay/Komisia (C-109/10 P, EU:C:2011:686, bod 57), a zo 16. januára 2019, Komisia/United Parcel Service (C-265/17 P, EU:C:2019:23, bod 56).

článku 29. Systém Eurodac je určený práve pre prípady, v ktorých členský štát odošle odtlačky prstov osoby do centrálného systému s cieľom zistiť, či dotknutá osoba už podala žiadosť o medzinárodnú ochranu v inom členskom štáte. Ak sa preukáže, že je to tak, prvý uvedený členský štát potom môže požiadať druhý uvedený členský štát, aby prijal dotknutú osobu späť.

117. Preto aj spoločný informačný materiál podľa článku 29 nariadenia Eurodac obsahuje nasledujúcu informáciu: „ale ak ste predtým žiadali o azyl v inej krajine, môžete byť poslaný(-á) späť do tejto krajiny“⁴².

b) Možnosť odvolávať sa na porušenie informačnej povinnosti podľa článku 29 nariadenia Eurodac v postupe na prijatie späť a jeho dôsledky

118. Informačná povinnosť podľa článku 29 nariadenia Eurodac slúži na informovanie dotknutých osôb o účele a fungovaní spracúvania údajov v systéme Eurodac. Právo na poskytnutie informačného materiálu je preto právom na ochranu údajov, a nie procesným právom súvisiacim s postupom na prijatie späť podľa nariadenia Dublin III. Má podporovať uplatňovanie práv na ochranu údajov, a nie prispieť k lepšiemu výsledku konania o odovzdaní. Porušenie tohto práva preto ani nemôže ovplyvniť výsledok konania o odovzdaní.

119. Článok 37 nariadenia Eurodac stanovuje, že dotknuté osoby môžu žiadať od zodpovedného členského štátu náhradu škody spôsobenej konaním, ktoré je v rozpore s týmto nariadením. Na tento účel musia členské štáty stanoviť účinný opravný prostriedok. V tomto smere sa zdá celkom možné (ale nie povinné), aby sa porušenie článku 29 nariadenia Eurodac mohlo namietať (aj) v rámci žaloby proti rozhodnutiu o odovzdaní.

120. V súlade s judikatúrou citovanou v bodoch 107 a 111 by však porušenie tohto ustanovenia muselo viesť k zrušeniu rozhodnutia o odovzdaní iba vtedy, ak by pri neexistencii tohto porušenia mohlo konanie dospieť k inému výsledku a táto vada sa nemôže napraviť vypočítaním v súdnom konaní. Zdá sa však nepravdepodobné, že neposkytnutie informácií podľa článku 29 nariadenia Eurodac môže viesť k tomu, že sa neuvedie okolnosť, ktorá by bola relevantná pre obsah rozhodnutia o odovzdaní.

c) Predbežný záver

121. Preto treba konštatovať, že článok 29 v spojení s článkom 9 ods. 1 a s článkom 17 ods. 1 nariadenia Eurodac sa má vykladať v tom zmysle, že povinnosť poskytnúť informácie, ktoré sú uvedené v tomto ustanovení, existuje tak v situáciách, na ktoré sa vzťahuje článok 20 ods. 1 a článok 18 ods. 1 písm. a), ako aj v situáciách, na ktoré sa vzťahuje článok 20 ods. 5 a článok 18 ods. 1 písm. b) až d) nariadenia Dublin III. Porušenia článku 29 nariadenia Eurodac možno namietať v rámci žaloby proti rozhodnutiu o odovzdaní podľa článku 26 nariadenia Dublin III. Tieto porušenia však musia viesť k zrušeniu rozhodnutia o odovzdaní len vtedy, keď z dôvodu neposkytnutia predmetných informácií nebolo možné uviesť okolnosť, ktorá by mohla brániť odovzdaniu do dožiadaného členského štátu, a túto vadu nemožno napraviť v súdnom konaní.

⁴² Pozri bod 39 vyššie.

3. O osobnom pohovore podľa článku 5 nariadenia Dublin III

122. Vo veci C-315/21 sa vnútroštátny súd pýta, či povinnosť vykonať osobný pohovor so žiadateľom podľa článku 5 nariadenia Dublin III existuje aj v postupe na prijatie späť, a ak áno, aké dôsledky má jej nedodržanie pre rozhodnutie o odovzdaní. Táto otázka však nie je relevantná pre rozhodnutie v tejto veci, keďže podľa informácií, ktoré poskytol vnútroštátny súd, bol vykonaný osobný pohovor so žiadateľom.

123. Vo veci C-328/21 vnútroštátny súd spomenul článok 5 nariadenia Dublin III vo svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ale nie vo svojich prejudiciálnych otázkach. GE, účastník konania vo veci samej v tejto veci, tvrdí, že neprávom nebol klasifikovaný ako žiadateľ (pozri v tejto súvislosti už bod 98 vyššie). Je úlohou vnútroštátneho súdu objasniť túto otázku. Na pojednávaní GE uviedol, že talianske orgány s ním tiež nevykonali osobný pohovor.

124. Ako vysvetlím nižšie, zastávam názor, že v postupe na prijatie späť sa musí vykonať osobný pohovor bez ohľadu na to, či bola v žiadajúcom členskom štáte podaná nová žiadosť. Otázka týkajúca sa dôsledkov porušenia tejto povinnosti je podľa môjho názoru preto v každom prípade relevantná pre rozhodnutie vo veci C-328/21.

125. Otázka, či sa v postupe na prijatie späť musí vykonať osobný pohovor, a ak áno, aké dôsledky má nevykonanie tohto pohovoru pre rozhodnutie o odovzdaní, navyše vzniká vo veci C-80/22, ktorú v súčasnosti prejednáva Súdny dvor a ktorá nie je predmetom tohto konania.⁴³

126. V ďalších troch prejednávaných veciach (C-228/21, C-254/21 a C-297/21) bol pohovor naopak buď vykonaný (vec C-228/21), alebo vnútroštátne súdy neuvádzajú v tejto súvislosti podrobnejšie informácie.

127. Najprv preskúmam, prečo povinnosť vykonať osobný pohovor podľa článku 5 nariadenia Dublin III existuje aj v postupe na prijatie späť [písmeno a)], a potom sa budem zaoberať dôsledkami porušenia tejto povinnosti [písmeno b)].

a) Existencia povinnosti vykonať osobný pohovor podľa článku 5 nariadenia Dublin III aj v postupe na prijatie späť

128. Komisia a Taliansko v súlade so svojím stanoviskom, pokiaľ ide o informačnú povinnosť podľa článku 4 nariadenia Dublin III, odmietajú aj povinnosť vykonať osobný pohovor podľa článku 5 v postupe na prijatie späť. Tvrdia, že tento pohovor má uľahčiť určenie zodpovedného členského štátu, ktoré sa v tomto prípade už nemá vykonať.

129. Komisii a Taliansku treba dať za pravdu v tom, že v odôvodnení 18 a v článku 5 ods. 1 nariadenia Dublin III je upravené vykonanie osobného pohovoru so žiadateľom v súvislosti s určením zodpovedného členského štátu. Ako bolo vysvetlené v bodoch 78, 79 a 81 vyššie, žiadajúci členský štát v postupe na prijatie späť už nemusí vykonať *ex officio* také určenie.

⁴³ V ďalšej veci C-217/22, ktorú prejednáva Súdny dvor, naopak vzniká otázka, aké dôsledky má nevykonanie rozhovoru *dožiadaným* členským štátom pre rozhodnutie o odovzdaní.

130. V súlade s úvahami uvedenými v bodoch 81 až 90 to však neumožňuje dospieť k záveru, že v postupe na prijatie späť sa nemá vykonať osobný pohovor. Ako totiž bolo vysvetlené v uvedených bodoch, žiadateľ môže aj v postupe na prijatie späť uviesť okolnosti, ktoré spochybňujú zodpovednosť dožiadaného členského štátu a môžu brániť prijatiu rozhodnutia o odovzdaní.

131. Okrem toho podľa ustálenej judikatúry právo na obhajobu, ktorého súčasťou je právo byť vypočutý v každom konaní, patrí k základným zásadám práva Únie. Toto právo sa preto musí dodržiavať aj vtedy, ak príslušná právna úprava takúto formálnu požiadavku výslovne nestanovuje.⁴⁴

132. Osobné vypočutie síce v zásade neznamená vždy osobný pohovor, ale môže sa prípadne vykonať aj písomne. V prípade štátnych príslušníkov tretích krajín alebo osôb bez štátnej príslušnosti, ktoré sa nachádzajú v dublinskom konaní, je však nevyhnutné, aby boli vypočutí pri osobnom pohovore. Len tak totiž možno zaručiť, aby tieto osoby pochopili dublinský systém a uviedli všetky okolnosti, ktoré sú relevantné pre určenie zodpovedného členského štátu.

133. To potvrdzuje aj judikatúra týkajúca sa podobných situácií so zreteľom na smernicu o konaniach. Súdny dvor vo svojom rozsudku vo veci Addis rozhodol, že osobný pohovor so žiadateľom, ktorý stanovuje táto smernica, sa v žiadnom prípade nemôže vynechať. Osobný ústny pohovor so žiadateľom má totiž v tomto kontexte zásadný význam. Ak sa tento pohovor nevykoná a nemožno ho ani dodatočne vykonať v súdnom konaní, musí to mať za následok zrušenie predmetného rozhodnutia a vrátenie veci príslušnému orgánu.⁴⁵ To platí najmä v prípade zamietnutia žiadosti ako neprípustnej z dôvodu, že iný členský štát už poskytol medzinárodnú ochranu [článok 33 ods. 2 písm. a) tejto smernice].⁴⁶

134. Smernica o konaniach síce upravuje konanie týkajúce sa vecného posudzovania žiadosti o azyl, zatiaľ čo nariadenie Dublin III sa týka len procesu určovania členského štátu, ktorý je zodpovedný za toto posudzovanie. Situácia, na ktorú sa vzťahuje článok 33 ods. 2 písm. a) tejto smernice (zamietnutie žiadosti ako neprípustnej z dôvodu, že iný členský štát už poskytol medzinárodnú ochranu), je však porovnateľná so situáciou, o ktorú ide v postupe na prijatie späť podľa nariadenia Dublin III. Pri uplatnení článku 33 ods. 2 písm. a) smernice o konaniach musí členský štát, ktorý má v úmysle považovať žiadosť za neprípustnú, prostredníctvom osobného pohovoru zabezpečiť, aby v prípade odovzdania do členského štátu, ktorý poskytol žiadateľovi ochranu, nehrozilo porušenie článku 4 Charty.⁴⁷

135. V postupe na prijatie späť podľa nariadenia Dublin III osobný pohovor rovnako slúži najmä na to, aby sa zistilo, či žiadajúci členský štát nesmie vykonať odovzdanie do dožiadaného členského štátu. Tak to môže byť okrem iného v dôsledku nebezpečenstva porušenia článku 4 Charty v dožiadanom členskom štáte alebo v dôsledku dôkazov týkajúcich sa prítomnosti rodinných príslušníkov, príbuzných alebo iných osôb blízkych rodine žiadateľa na území žiadajúceho členského štátu (pozri body 82 až 85 vyššie). Prípady uvedené v článku 33 ods. 2 smernice o konaniach, v ktorých členské štáty nemusia posúdiť žiadosti o medzinárodnú ochranu

⁴⁴ Pozri rozsudky z 22. novembra 2012, M. (C-277/11, EU:C:2012:744, body 81 až 87 a tam citovaná judikatúra); z 10. septembra 2013, G. a R. (C-383/13 PPU, EU:C:2013:533, bod 32 a tam citovaná judikatúra), a z 5. novembra 2014, Mukarubega (C-166/13, EU:C:2014:2336, body 42 až 50 a tam citovaná judikatúra).

⁴⁵ Rozsudok zo 16. júla 2020 (C-517/17, EU:C:2020:579, body 70 a 71).

⁴⁶ Rozsudok zo 16. júla 2020, Addis (C-517/17, EU:C:2020:579, bod 74).

⁴⁷ Rozsudok zo 16. júla 2020, Addis (C-517/17, EU:C:2020:579, body 49 až 54).

z vecného hľadiska, dopĺňajú podľa odseku 1 tohto článku prípady, v ktorých sa žiadosť neposudzuje podľa nariadenia Dublin III. Oba právne predpisy boli navyše prijaté v ten istý deň v rámci všeobecného prepracovania spoločného európskeho azylového systému.

136. Preto musí žiadajúci členský štát dotknutej osobe aj v postupe na prijatie späť podľa nariadenia Dublin III pred prijatím rozhodnutia o odovzdaní umožniť, aby sa vyjadrila počas osobného pohovoru. To platí bez ohľadu na to, či táto osoba podala novú žiadosť o medzinárodnú ochranu. Ako uvádza GE, je to dôležité najmä preto, aby sa vylúčil záver, že štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej sa zdržiava na území daného štátu neoprávnene, hoci v skutočnosti chcela podať žiadosť o medzinárodnú ochranu.

137. Ako však uvádza Nemecko, článok 5 ods. 2 nariadenia Dublin III stanovuje, že za určitých okolností možno od osobného pohovoru upustiť. Netreba ho vykonať, ak je žiadateľ na úteku [písmeno a)] alebo ak už poskytol informácie dôležité pre určenie zodpovedného členského štátu [písmeno b)]. V poslednom uvedenom prípade musí členský štát len umožniť žiadateľovi predložiť všetky ďalšie dôležité informácie pred prijatím rozhodnutia o odovzdaní.

138. Vzhľadom na význam osobného pohovoru v dublinskom konaní, ktorý bol zdôraznený vyššie, sa má toto ustanovenie vykladať v tom zmysle, že musí skutočne existovať možnosť predložiť všetky ďalšie dôležité informácie. So zreteľom na to, ako aj na všetky ďalšie okolnosti treba v danom prípade preskúmať, či je upustenie od osobného pohovoru odôvodniteľné.

b) Dôsledky porušenia povinnosti vykonať osobný pohovor podľa článku 5 nariadenia Dublin III v postupe na prijatie späť

1) Možnosť odvolávať sa na článku 5 nariadenia Dublin III v rámci žaloby proti rozhodnutiu o odovzdaní v postupe na prijatie späť

139. Ak sa uzná názor, že povinnosť vykonať osobný pohovor podľa článku 5 nariadenia Dublin III existuje aj v postupe na prijatie späť, z judikatúry citovanej v bode 103 vyplýva, že na porušenie tejto povinnosti sa možno odvolávať v rámci žaloby proti rozhodnutiu o odovzdaní.

2) Dôsledky porušenia článku 5 nariadenia Dublin III pre rozhodnutie o odovzdaní

140. Ako bolo vysvetlené v bode 107, podľa ustálenej judikatúry vedie porušenie práva na obhajobu, najmä práva byť vypočutý, k zrušeniu rozhodnutia prijatého v správnom konaní, o ktoré ide, iba vtedy, ak by pri neexistencii tejto vady mohlo toto konanie dospieť k inému výsledku.

141. Súdny dvor však vo svojom rozsudku vo veci Addis, ktorý už bol rozobratý v bodoch 133 až 135, spresnil, že túto judikatúru nemožno uplatniť na prípad práva na vypočutie podľa smernice o konaniach.⁴⁸ Aj v tomto prípade síce nevypočutie v správnom konaní nevyhnutne nemusí mať za následok zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci príslušnému orgánu. Vadu týkajúcu sa vypočutia však možno napraviť len vtedy, keď ústny pohovor v súdnom konaní možno dodatočne vykonať pri dodržaní potrebných procesných záruk a pritom sa ukáže, že napriek tvrdeniam

⁴⁸ Rozsudok zo 16. júla 2020 (C-517/17, EU:C:2020:579, bod 70).

uvedeným počas tohto pohovoru nemožno vydať iné rozhodnutie vo veci samej. Ak taký pohovor v súdnom konaní nemožno zaručiť, rozhodnutie naopak treba zrušiť a vrátiť vec príslušnému orgánu.⁴⁹

142. Ako bolo vysvetlené v bodoch 134 a 135, situácia, ktorej sa týkal rozsudok vo veci Addis, je porovnateľná so situáciou, o ktorú ide v prejednávanej príhode. Porušenie povinnosti vykonať osobný pohovor preto ani v rámci postupu na prijatie späť podľa nariadenia Dublin III nemôže byť procesným pochybením, ktoré sa prejaví len vtedy, ak by v prípade, že by k nemu nedošlo, rozhodnutie mohlo byť iné. Naopak toto pochybenie nemá vplyv na platnosť rozhodnutia o odovzdaní len vtedy, keď pohovor možno dodatočne vykonať v súdnom konaní. V tomto prípade potom vzniká otázka, aké dôsledky nastanú, ak sa uvedú nové relevantné okolnosti [bod i)]. Ak sa naopak nepodá žiadny opravný prostriedok proti rozhodnutiu o odovzdaní, toto rozhodnutie môže nadobudnúť právoplatnosť, aj keď sa nevykoná osobný pohovor, pokiaľ bola dotknutá osoba skutočne informovaná o dostupných opravných prostriedkoch [bod ii)].

i) Možnosť napraviť vady v súdnom konaní a dôsledky uvedenia nových relevantných okolností

143. Z vyššie uvedeného vyplýva, že v prípade, v ktorom nebolo podľa článku 5 ods. 2 nariadenia Dublin III odôvodnené upustenie od osobného pohovoru (pozri body 137 a 138 vyššie), procesnú vadu, ktorá spočíva v tom, že tento pohovor v postupe na prijatie späť nebol vykonaný, možno napraviť len tým, že tento pohovor sa vykoná v súdnom konaní o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu o odovzdaní. Ak to možno podľa uplatniteľného vnútroštátneho práva zaručiť (čo je podľa GE v prejednávanej príhode v talianskom práve sporné), rozhodnutie o odovzdaní možno potvrdiť, ak sa preukáže, že napriek argumentácii, ktorá bola uvedená v tejto súvislosti, nemožno vydať iné rozhodnutie vo veci samej. V opačnom prípade treba rozhodnutie o odovzdaní zrušiť.

144. Pokiaľ ide o okolnosti týkajúce sa rodinného života, treba v tejto súvislosti poznamenať, že článok 7 ods. 3 nariadenia Dublin III síce stanovuje, že dôkazy týkajúce sa prítomnosti rodinných príslušníkov alebo iných príbuzných žiadateľa na území členského štátu sa zohľadnia, „pokiaľ sa... predložia predtým, než iný členský štát akceptuje dožiadanie o prevzatie alebo prijatie dotknutej osoby späť...[,] a pokiaľ predchádzajúce žiadosti žiadateľa o medzinárodnú ochranu ešte neboli predmetom prvého rozhodnutia vo veci samej“. Rozhodnutie o odovzdaní sa však podľa článku 26 ods. 1 môže prijať až vtedy, keď dožiadateľ štát akceptoval prevzatie alebo prijatie späť, a preto sa súdne preskúmanie tohto rozhodnutia nevyhnutne vykoná po tomto akceptovaní.⁵⁰

145. Vzhľadom na význam ochrany rodinného života, na ktorú slúži článok 7 ods. 3 (pozri body 88 a 89 vyššie), však treba vychádzať z toho, že dôkazy týkajúce sa prítomnosti rodinných príslušníkov žiadateľa na území členského štátu treba zohľadniť aj vtedy, keď sa predložia v rámci súdneho preskúmania rozhodnutia o odovzdaní a za okolnosť, že boli predložené oneskorene, zodpovedá žiadajúci členský štát. Akceptovanie dožiadania o prevzatie alebo prijatie späť zo strany dožiadateľa členského štátu totiž nebráni tomu, aby sa žiadateľ v rámci opravného prostriedku proti rozhodnutiu o odovzdaní odvolával na nesprávne uplatnenie kritéria zodpovednosti

⁴⁹ Rozsudok zo 16. júla 2020, Addis (C-517/17, EU:C:2020:579, body 56 až 74).

⁵⁰ Pozri rozsudok z 26. júla 2017, A. S. (C-490/16, EU:C:2017:585, bod 33).

uvedeného v kapitole III nariadenia Dublin III.⁵¹ Rovnako musí byť možné odvolať sa v rámci takého iného opravného prostriedku na okolnosti, ktoré nastali po tom, čo bolo prijaté rozhodnutie o odovzdaní.⁵²

146. Ak na sa základe okolností, ktoré vyjdú najavo počas osobného pohovoru s dotknutou osobou v súdnom konaní, zistí, že rozhodnutie o odovzdaní treba zrušiť, do úvahy prichádzajú najmä dve možnosti: buď žiadateľ zostane v žiadajúcom členskom štáte, ak sa ukáže, že tento členský štát je zodpovedný, alebo je zodpovedný tretí členský štát, napr. preto, lebo sa v tomto štáte zdržiavajú rodinní príslušníci žiadateľa. V tejto situácii by vznikla otázka, či možno obnoviť plynutie lehôt podľa článkov 21, 23 alebo 24 na účely predloženia dožiadania o prevzatie alebo prijatie späť tomuto členskému štátu.

147. Tieto lehoty slúžia na rýchle vybavenie žiadostí o azyl. Tento cieľ odôvodňuje, aby také žiadosti v prípade potreby posudzoval iný členský štát ako ten, ktorý je určený ako zodpovedný podľa kritérií stanovených v kapitole III nariadenia Dublin.⁵³ Po uplynutí príslušných lehôt preto dožiadanie o prijatie späť už v zásade nemôže byť platne podané a dochádza k presunu zodpovednosti na členský štát, v ktorom bola podaná nová žiadosť o medzinárodnú ochranu.⁵⁴

148. Musí byť však možné urobiť výnimku z tejto zásady, ak je zodpovednosť tretieho členského štátu založená na prítomnosti rodinných príslušníkov žiadateľa na území tohto štátu. Ako totiž bolo vysvetlené v bodoch 88 a 89, možnosť uviesť okolnosti týkajúce sa pobytu rodinných príslušníkov aj v neskorom štádiu konania slúži na ochranu rodinného života žiadateľov. Má zabrániť tomu, aby sa ich žiadosti posudzovali v inom členskom štáte, než je členský štát, v ktorom sa zdržiavajú ich rodinní príslušníci. To musí platiť aj v prípade, v ktorom treba zodpovednosť za oneskorené uvedenie relevantných okolností pripísať žiadajúcemu členskému štátu, ktorý žiadateľa včas nevyočul.⁵⁵

ii) Ponechanie rozhodnutia o odovzdaní v platnosti v prípade, ak sa nepodá opravný prostriedok

149. Ak sa nepodá opravný prostriedok proti rozhodnutiu o odovzdaní, porušenie povinnosti vykonať osobný pohovor – tak ako porušenie informačnej povinnosti (pozri bod 112 vyššie) – nemôže viesť k tomu, že rozhodnutie o odovzdaní je *ipso iure* neplatné. Porušenie povinnosti vykonať osobný pohovor je síce závažným procesným pochybením. Ak však dotknutá osoba napriek účinnému informovaniu o dostupných opravných prostriedkoch, ktoré spĺňa príslušné požiadavky a najmä zaručuje, aby táto osoba pochopila dublinský systém (pozri bod 112 vyššie), nepodá opravný prostriedok, ponechanie rozhodnutia o odovzdaní v platnosti sa zdá byť odôvodnené. Platí to najmä vzhľadom na to, že článok 26 ods. 2 druhý pododsek ukladá členským

⁵¹ Pozri rozsudky zo 7. júna 2016, Ghezelbash (C-63/15, EU:C:2016:409, bod 61), a z 26. júla 2017, A. S. (C-490/16, EU:C:2017:585, body 27 až 35).

⁵² Pozri rozsudky z 15. apríla 2021, État belge (Okolnosti, ktoré nastali po rozhodnutí o odovzdaní) (C-194/19, EU:C:2021:270, body 36 a 49, ako aj tam citovaná judikatúra), a z 12. januára 2023, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Lehota pre odovzdanie – Znásobené žiadosti) (C-323/21 až C-325/21, EU:C:2023:4, body 92 až 95).

⁵³ Pozri rozsudky z 25. októbra 2017, Shiri (C-201/16, EU:C:2017:805, bod 31); z 13. novembra 2018, X a X (C-47/17 a C-48/17, EU:C:2018:900, body 69 a 70), a z 12. januára 2023, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Lehota pre odovzdanie – Znásobené žiadosti) (C-323/21 až C-325/21, EU:C:2023:4, bod 55).

⁵⁴ Pokiaľ ide o článok 23 nariadenia Dublin III, pozri rozsudok z 5. júla 2018, X (C-213/17, EU:C:2018:538, body 34 a 35); pokiaľ ide o článok 24, pozri rozsudok z 25. januára 2018, Hasan (C-360/16, EU:C:2018:35, bod 77; pokiaľ ide o situáciu, keď sa v druhom členskom štáte nepodá nová žiadosť, pozri bod 86 a nasl.).

⁵⁵ Pokiaľ ide o situáciu, keď začne plynúť nová lehota na predloženie dožiadania o prijatie späť, lebo zodpovednosť medzičasom prešla na tretí členský štát, pričom zodpovednosť za to nemožno pripísať žiadajúcemu členskému štátu, pozri rozsudok z 12. januára 2023, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Lehota pre odovzdanie – Znásobené žiadosti) (C-323/21 až C-325/21, EU:C:2023:4, bod 85).

štátom povinnosť zabezpečiť, aby sa dotknutej osobe spolu s rozhodnutím o odovzdaní poskytli informácie o osobách alebo subjektoch, ktoré môžu danej osobe poskytnúť právnu pomoc, ak neboli tieto informácie poskytnuté už skôr.

c) Predbežný záver

150. Z vyššie uvedeného vyplýva, že článok 5 nariadenia Dublin III v spojení so zásadou rešpektovania práva na obhajobu, ktorá platí v práve Únie, sa má vykladať v tom zmysle, že osobný pohovor stanovený v tomto ustanovení sa má vykonať tak v situáciách, na ktoré sa vzťahuje článok 20 ods. 1 a článok 18 ods. 1 písm. a), ako aj v situáciách, na ktoré sa vzťahuje článok 20 ods. 5 a článok 18 ods. 1 písm. b) až d) tohto nariadenia. To platí bez ohľadu na to, či bola v žiadajúcom členskom štáte podaná žiadosť o medzinárodnú ochranu. Porušenia článku 5 možno namietat v rámci žaloby proti rozhodnutiu o odovzdaní podľa článku 26. Také porušenia musia viesť k zrušeniu rozhodnutia o odovzdaní, ak osobný pohovor nemožno dodatočne vykonať pri dodržaní potrebných procesných záruk v konaní týkajúcom sa súdneho preskúmania tohto rozhodnutia podľa článku 27 a pritom sa ukáže, že napriek tvrdeniam uvedeným počas tohto pohovoru nemožno vydať iné rozhodnutie vo veci samej. Ak sa nepodá opravný prostriedok proti rozhodnutiu o odovzdaní, toto rozhodnutie môže naopak nadobudnúť právoplatnosť, aj keď sa nevykonala osobný pohovor, pokiaľ bola dotknutá osoba skutočne informovaná o dostupných opravných prostriedkoch.

B. O nepriamom vyhostení alebo vrátení

151. Svojimi otázkami vo veciach C-254/21, C-297/21, ako aj treťou otázkou vo veci C-315/21 sa vnútroštátne súdy pýtajú, či majú v rámci preskúmania rozhodnutia o odovzdaní, ktoré bolo vydané v postupe na prijatie späť, preskúmať riziko porušenia zásady zákazu vyhostenia alebo vrátenia zo strany dožiadaného členského štátu (teda riziko „nepriameho vyhostenia alebo vrátenia“). V konaniach vo veci samej, v ktorých boli podané návrhy na začatie prejudiciálneho konania v týchto veciach, príslušné dožiadané členské štáty (Švédsko a Nemecko) už z vecného hľadiska preskúmali a zamietli žiadosti dotknutých osôb o medzinárodnú ochranu. Vnútroštátne súdy sa preto pýtajú, či môžu alebo musia preskúmať, či dotknutým osobám v dožiadaných členských štátoch hrozí vyhostenie alebo vrátenie do ich domovských štátov, v ktorých by im zasa hrozilo nebezpečenstvo smrti alebo nebezpečenstvo neľudského zaobchádzania.

152. Jednotlivé otázky, ktoré vnútroštátne súdy kladú v tejto súvislosti, sa dajú zhrnúť takto: majú sa článok 3 ods. 1 a 2, článok 17 ods. 1 a článok 27 nariadenia Dublin III v spojení s článkami 4, 19 a 47 Charty vykladať v tom zmysle, že

- súd žiadajúceho členského štátu v rámci preskúmania rozhodnutia o odovzdaní, ktoré bolo vydané v postupe na prijatie späť, môže, resp. musí preskúmať riziko porušenia zásady zákazu vyhostenia alebo vrátenia zo strany dožiadaného členského štátu, aj keď v tomto dožiadanom členskom štáte neexistujú systémové chyby v zmysle článku 3 ods. 2 nariadenia Dublin III⁵⁶,
- príslušný súd žiadajúceho členského štátu môže, resp. musí konštatovať, že tento členský štát je zodpovedným členským štátom, ak sa domnieva, že v dožiadanom členskom štáte existuje nebezpečenstvo porušenia zásady zákazu vyhostenia alebo vrátenia⁵⁷,

⁵⁶ Prvá a tretia otázka vo veci C-254/21 a prvá a druhá otázka vo veci C-297/21.

⁵⁷ Štvrtá otázka písm. a) vo veci C-254/21 a prvá a druhá otázka vo veci C-297/21.

- príslušný súd žiadajúceho členského štátu musí považovať riziko nepriameho vyhostenia alebo vrátenia do tretieho štátu za preukázané, ak posúdil pojem „vnútroštátna ochrana“ v zmysle článku 8 smernice o oprávnení inak než dožiadaný členský štát,⁵⁸
- medzi „systémové chyby konania o azyle“ v zmysle článku 3 ods. 2 nariadenia Dublin III patria aj dôsledky zamietnutia žiadosti o medzinárodnú ochranu zo strany dožiadaného členského štátu, ak sa príslušný súd žiadajúceho členského štátu domnieva, že existuje konkrétne nebezpečenstvo vystavenia žalobcu neľudskému a ponižujúcemu zaobchádzaniu v prípade repatriácie do krajiny jeho pôvodu, a to aj vzhľadom na uznanú existenciu všeobecného ozbrojeného konfliktu v zmysle článku 15 písm. c) smernice o oprávnení.⁵⁹

153. Okrem toho sa súd vo veci C-254/21 pýta, aké kritériá by prípadne musel uplatniť pri posudzovaní nebezpečenstva vyhostenia alebo vrátenia dožiadaným členským štátom po tom, čo tento štát toto nebezpečenstvo už vylúčil.⁶⁰

1. O domnienke týkajúcej sa dodržiavania základných práv všetkými členskými štátmi a podmienkach jej vyvrátenia

154. Podľa článku 3 ods. 1 nariadenia Dublin III posúdi žiadosť o medzinárodnú ochranu, ktorú podá štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti na území ktoréhokoľvek z členských štátov, jeden členský štát, a to ten, ktorý je podľa kritérií stanovených v kapitole III označený ako zodpovedný. Ako uvádza Nemecko, princípom dublinského systému je, že v rámci Európskej únie má existovať len jeden členský štát, ktorý posudzuje žiadosť o medzinárodnú ochranu. Tým sa má zabezpečiť najmä zefektívnenie a zrýchlenie konania o azyle a zabrániť sekundárnym presunom.

155. Tento systém spočíva na zásade vzájomnej dôvery. Táto zásada ukladá každému z členských štátov, aby vychádzal z toho, že okrem výnimočných okolností všetky ostatné členské štáty dodržia právo Únie a najmä základné práva uznané týmto právom. Preto v kontexte spoločného európskeho azylového systému, a najmä nariadenia Dublin III, musí platiť domnienka, že zaobchádzanie so žiadateľmi v každom členskom štáte je v súlade s požiadavkami Charty, Ženevského dohovoru o utečencoch a EDLP.⁶¹ V súlade s vyššie uvedeným z odôvodnenia 3 nariadenia Dublin III vyplýva, že členské štáty, z ktorých každý rešpektuje zásadu zákazu vyhostenia alebo vrátenia, sa považujú za bezpečné krajiny pre štátnych príslušníkov tretích krajín.

156. V rámci dublinského systému sú preto členské štáty v zásade povinné na základe práva Únie predpokladať dodržiavanie základných práv zo strany ostatných členských štátov. Nielenže teda nemôžu od iného členského štátu požadovať vyššiu vnútroštátnu úroveň ochrany základných práv, než akú zaručuje právo Únie, ale nemôžu ani – okrem výnimočných prípadov – overovať, či tento iný členský štát skutočne v konkrétnom prípade dodržal základné práva zaručené Úniou.⁶²

⁵⁸ Druhá otázka vo veci C-254/21.

⁵⁹ Tretia otázka vo veci C-315/21.

⁶⁰ Štvrtá otázka písm. b) vo veci C-254/21.

⁶¹ Rozsudky z 21. decembra 2011, NS (C-411/10 a C-493/10, EU:C:2011:865, body 78 až 80), a z 19. marca 2019, Jawo (C-163/17, EU:C:2019:218, bod 82).

⁶² Pozri v tejto súvislosti stanovisko 2/13 (Pristúpenie Únie k EDLP) z 18. decembra 2014 (EU:C:2014:2454, bod 192) a rozsudok z 22. februára 2022, Openbaar Ministerie (Súd zriadený zákonom v členskom štáte, ktorý vydal zatykač) (C-562/21 PPU a C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, bod 41).

157. Táto domnienka týkajúca sa dodržiavania základných práv ostatnými členskými štátmi nie je nevyvrátiteľná. Ako totiž konštatoval Súdny dvor, nemožno vylúčiť, že fungovanie azylového systému sa bude v praxi stretávať s veľkými ťažkosťami v konkrétnom členskom štáte, takže v prípade odovzdania žiadateľa do tohto členského štátu bude existovať nebezpečenstvo porušovania základných práv.⁶³ Preto článok 3 ods. 2 nariadenia Dublin III, ktorým sa kodifikuje táto judikatúra, stanovuje, že od odovzdania žiadateľa do členského štátu treba upustiť, pokiaľ sa zo závažných dôvodov možno domnievať, že v konaní o azyle a podmienkach prijímania žiadateľov existujú v danom členskom štáte systémové chyby, na základe ktorých hrozí žiadateľom neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie v zmysle článku 4 Charty.⁶⁴

158. Súdny dvor neskôr toto ustanovenie ešte doplnil: ak súd, ktorý rozhoduje o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu o odovzdaní, má k dispozícii informácie, ktoré dotknutá osoba poskytla s cieľom preukázať riziko porušenia článku 4 Charty, tento súd musí preskúmať, či by v čase odovzdania, v priebehu azylového konania alebo po jeho skončení táto osoba mohla byť z dôvodu systémových alebo všeobecných zlyhaní alebo zlyhaní, ktoré sa týkajú niektorých skupín osôb, v zodpovednom členskom štáte vystavená vážnemu riziku neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania.⁶⁵

159. V súlade so zákazom upraveným v článku 4 Charty teda prináleží členským štátom neuskutočniť v rámci dublinského systému odovzdania do členského štátu, keď nemôžu nevedieť o existencii takýchto nedostatkov v tomto štáte. Žiadateľa o azyl možno naopak v rámci nariadenia Dublin III odovzdať iba za podmienok vylučujúcich, že toto odovzdanie so sebou prináša skutočné riziko, že dotknutá osoba bude vystavená neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu v zmysle tohto ustanovenia.⁶⁶

160. Keďže však toto narušenie vzájomnej dôvery predstavuje výnimku, je odôvodnené len v prípadoch, v ktorých existujú dôkazy o tom, že zlyhania, ktoré existujú v dožiadanom členskom štáte, dosahujú osobitnú úroveň závažnosti.⁶⁷ Tieto zlyhania však musia mať predovšetkým všeobecný a systémový charakter. Je potrebné, aby sa netýkali posudzovania konkrétnych prípadov správnym orgánom, ale všeobecných a systémových nedostatkov. Naproti tomu akékoľvek porušenie základného práva zodpovedným členským štátom v konkrétnom prípade nemôže mať vplyv na povinnosti iných členských štátov dodržiavať ustanovenia nariadenia Dublin III.⁶⁸

161. Po prvé by totiž nebolo zlučiteľné s cieľmi a fungovaním dublinského systému, ak by akékoľvek porušenie príslušných predpisov – najmä smernice o oprávnení – bránilo odovzdaniu žiadateľa o azyl do zodpovedného členského štátu. Nielenže by to zbavilo povinnosti, ktoré sú stanovené v nariadení Dublin III na účely určenia zodpovedného členského štátu, ich obsahu, a teda narušilo celý dublinský systém. Navyše to – ako uviedol Súdny dvor – vyplýva „zo samotného zmyslu existencie Únie a z vytvorenia priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti a osobitne zo spoločného európskeho azylového systému založeného na vzájomnej dôvere a domnienke rešpektovania práva Únie a najmä základných práv ostatnými členskými štátmi“⁶⁹.

⁶³ Rozsudky z 21. decembra 2011, NS (C-411/10 a C-493/10, EU:C:2011:865, bod 81), a z 19. marca 2019, Jawo (C-163/17, EU:C:2019:218, bod 83).

⁶⁴ Pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. marca 2019, Jawo (C-163/17, EU:C:2019:218, bod 86).

⁶⁵ Rozsudok z 19. marca 2019, Jawo (C-163/17, EU:C:2019:218, body 87 až 90).

⁶⁶ Rozsudok zo 16. februára 2017, C. K. a i. (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, body 60 a 65).

⁶⁷ Rozsudok z 19. marca 2019, Jawo (C-163/17, EU:C:2019:218, bod 91).

⁶⁸ Rozsudok z 21. decembra 2011, NS (C-411/10 a C-493/10, EU:C:2011:865, bod 82).

⁶⁹ Pozri rozsudok z 21. decembra 2011, NS (C-411/10 a C-493/10, EU:C:2011:865, body 83 až 85).

162. Po druhé a predovšetkým však – ak v dožiadanom členskom štáte neexistujú systémové nedostatky – ani nie je potrebné, aby (údajné) nesprávne uplatnenie príslušných azylových predpisov viedlo k odkladu odovzdania žiadateľa do dožiadaného členského štátu. V prípade neexistencie systémových nedostatkov najmä v súdnom systéme totiž treba vychádzať z toho, že v dožiadanom členskom štáte možno každé rozhodnutie, ktorým sa odoprie medzinárodná ochrana, podrobiť súdnemu preskúmaniu, v ktorom budú rešpektované základné práva dotknutej osoby. V prípade rozhodnutí podľa článku 18 ods. 1 písm. d), o aké v ide v prejednávanej prípad, to navyše článok 18 ods. 2 tretí pododsek nariadenia Dublin III výslovne stanovuje.

163. Okrem toho – ako uvádza Francúzsko – súd žiadajúceho členského štátu by ešte nemohol definitívne preskúmať nebezpečenstvo porušenia zásady zákazu vyhostenia alebo vrátenia zo strany dožiadaného členského štátu len na základe zamietnutia žiadosti o medzinárodnú ochranu zo strany tohto členského štátu. Z tohto zamietnutia totiž ešte nevyhnutne nevyplýva, že žiadateľ bude vrátený do svojej krajiny pôvodu.⁷⁰ Naopak dožiadaný členský štát ešte musí vydať rozhodnutie o návrate podľa článku 6 smernice o návrate 2008/115/ES⁷¹. Proti tomuto rozhodnutiu musí byť zasa prípustný účinný opravný prostriedok podľa článku 13 tejto smernice. Taký opravný prostriedok musí mať odkladný účinok, ak existujú vážne dôvody domnievať sa, že dotknutá osoba bude v prípade vyhostenia vystavená reálnemu riziku zaobchádzania, ktoré je v rozpore s článkom 4 Charty.⁷² Vnútroštátny súd vo veci C-297/21 však uvádza, že voči žiadateľovi v dožiadanom členskom štáte už bolo vydané konečné rozhodnutie o návrate.

164. Pokiaľ ide o uplatňovanie hmotnoprávných azylových predpisov, ako aj konania o azyle, dublinský systém funguje – ako už bolo vysvetlené v bode 87 – na základe toho, že príslušné pravidlá boli v širokej miere zosúladené na úrovni Únie, a to najmä smernicou o oprávnení, ako aj smernicou o konaniach. Preto síce treba v zásade vychádzať z toho, že žiadosť žiadateľa o azyl bude preskúmaná v širokom rozsahu na základe tých istých pravidiel bez ohľadu na to, ktorý členský štát bude zodpovedný za preskúmanie tejto žiadosti.⁷³ Názorovým rozdielom v konkrétnych prípadoch však nemožno zabrániť, keďže z povahy veci vyplýva, že uplatňovanie práva v konkrétnych prípadoch nie je vždy jasné a nie vždy jednoznačne vedie k rovnakému výsledku.

165. Okrem toho zosúladenie azylových predpisov v práve Únie nevyklučuje určitú mieru voľnej úvahy členských štátov. Ako uvádza Francúzsko, článok 8 smernice o oprávnení, ktorý osobitne cituje vnútroštátny súd vo veci C-254/21, stanovuje, že členské štáty *môžu* určiť, že žiadateľ nepotrebuje medzinárodnú ochranu, ak v niektorej časti krajiny pôvodu, do ktorej sa môže dostať, môže dosiahnuť ochranu proti prenasledovaniu. Naopak členské štáty môžu podľa odôvodnenia 14 a článku 3 smernice o oprávnení zaviesť alebo zachovávať výhodnejšie normy pre určovanie, kto je oprávnený ako utečenec alebo ako osoba oprávnená na doplnkovú ochranu, a pre určenie obsahu medzinárodnej ochrany, pokiaľ sú tieto normy zlučiteľné s touto smernicou.

⁷⁰ Pozri rozsudky zo 17. decembra 2015, Tall (C-239/14, EU:C:2015:824, bod 56), a z 19. júna 2018, Gnandi (C-181/16, EU:C:2018:465, bod 55).

⁷¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území (Ú. v. EÚ L 348, 2008, s. 98).

⁷² Rozsudky z 18. decembra 2014, Centre public d'action sociale d'Ottignies-Louvain-La-Neuve (C-562/13, EU:C:2014:2453, body 52 a 53); zo 17. decembra 2015, Tall (C-239/14, EU:C:2015:824, body 54, 57 a 58); z 19. júna 2018, Gnandi (C-181/16, EU:C:2018:465, body 54 a 56), a z 26. septembra 2018, Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie (Odkladný účinok odvolania) (C-180/17, EU:C:2018:775, body 28 a 29).

⁷³ Pozri rozsudok z 10. decembra 2013, Abdullahi (C-394/12, EU:C:2013:813, body 54 a 55).

166. V kontexte vzájomnej dôvery členských štátov preto – ak v dožiadanom členskom štáte neexistujú systémové nedostatky – názorové rozdiely medzi orgánmi a súdmi žiadajúceho a dožiadaného členského štátu týkajúce sa výkladu materiálnych podmienok na priznanie medzinárodnej ochrany nemožno považovať za systémové chyby. Tieto názorové rozdiely tiež nemôžu viesť k prechodu zodpovednosti za vecné posúdenie žiadosti na žiadajúci členský štát.

167. Pokiaľ sa také názorové rozdiely týkajú výkladu ustanovení práva Únie, súdy členského štátu, ktorý je zodpovedným členským štátom podľa nariadenia Dublin III, sa musia podľa článku 267 ZFEÚ obrátiť na Súdny dvor. Ak sa členský štát domnieva, že iný členský štát nesprávne uplatňuje toto nariadenie a v rozpore s článkom 267 tretím odsekom ZFEÚ nepredloží otázky Súdnemu dvoru, môže začať konanie o nesplnení povinnosti podľa článku 259 ZFEÚ. Naopak úlohou súdov členského štátu, ktorý nie je zodpovedným členským štátom, nie je nahradiť zodpovedný členský štát a vykonať (údajne) potrebnú opravu výkladu ustanovenia, ktorý podal tento členský štát.

168. Z vyššie uvedeného vyplýva, že súdy žiadajúceho členského štátu pri skúmaní rozhodnutia o odovzdaní podľa článku 27 nariadenia Dublin III, pokiaľ v dožiadanom členskom štáte neexistujú systémové nedostatky najmä v súdnom systéme, nesmú skúmať, či v tomto členskom štáte hrozí porušenie zásady zákazu vyhostenia alebo vrátenia. To by totiž viedlo k posúdeniu žiadosti o medzinárodnú ochranu z vecného hľadiska, ktoré v rámci súdneho preskúmania rozhodnutia o odovzdaní podľa článku 27 nariadenia Dublin III práve nie je stanovené.

169. Tomuto konštatovaniu nebráni rozsudok vo veci C. K. a i.⁷⁴, o ktorom diskutovali rôzni účastníci konania v prejednávanych veciach. V tomto rozsudku Súdny dvor síce konštatoval, že odovzdanie žiadateľa o azyl môže byť neprípustné aj v prípade, keď v dožiadanom členskom štáte neexistujú žiadne systémové chyby. Táto vec sa však týkala situácie, v ktorej v dôsledku zdravotného stavu dotknutej osoby odovzdanie do dožiadaného členského štátu ako také – a teda nezávisle od pomerov v tomto členskom štáte – potenciálne mohlo predstavovať zaobchádzanie, ktoré je nezlučiteľné s článkom 4 Charty. Preto Súdny dvor spresnil, že aj keď nedôjde k odovzdaniu, v takom prípade je zásada vzájomnej dôvery plne dodržaná. Toto neodovzdanie v tomto prípade totiž nemá vplyv na existenciu domnienky, že vo všetkých členských štátoch sa dodržiavajú základné práva.⁷⁵

170. V prejednávanych veciach však – s výhradou preskúmania vnútroštátnymi súdmi – práve nejde o taký prípad. Ak by teda v prejednanom prípade nedošlo k odovzdaniu v dôsledku pochybností o zákonnosti rozhodnutí o odovzdaní, ktoré nie sú odôvodnené systémovými nedostatkami v dožiadaných členských štátoch, zásada vzájomnej dôvery by bola zbavená svojej podstaty.

171. Súdy žiadajúcich členských štátov sú teda v prejednanom prípade v zmysle judikatúry citovanej v bode 156 podľa práva Únie povinné predpokladať, že dožiadané členské štáty dodržiavajú základné práva. Nesmú preto skúmať, či tieto iné členské štáty skutočne dodržali základné práva zaručené Úniou.

⁷⁴ Rozsudok zo 16. februára 2017 (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127).

⁷⁵ Rozsudok zo 16. februára 2017, C. K. a i. (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, body 65, 66, 73 a 91 až 96); pozri v tomto zmysle analogicky tiež rozsudok z 18. apríla 2023, Presidente del Consiglio dei Ministri a i. (Dôvod odmietnutia založený na chorobe) (C-699/21, EU:C:2023:295, body 39 a 42).

2. O ustanovení o práve vlastného uváženia obsiahnutom v článku 17 ods. 1 nariadenia Dublin III

172. Ako bolo uvedené vyššie, podľa článku 3 ods. 1 nariadenia Dublin III žiadosť o medzinárodnú ochranu posúdi jeden členský štát, a to ten, ktorý je podľa kritérií stanovených v kapitole III tohto nariadenia označený ako zodpovedný. Odchyľne od tohto ustanovenia môže každý členský štát podľa článku 17 ods. 1 tohto nariadenia rozhodnúť, že posúdi žiadosť o medzinárodnú ochranu, ktorú mu podal štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti, dokonca aj keď mu podľa týchto kritérií neprislúcha zodpovednosť za takéto posúdenie.

173. Popri svojich otázkach týkajúcich sa článku 3 ods. 2 nariadenia Dublin III sa vnútroštátne súdy vo veciach C-254/21 a C-297/21 pýtajú, či je žiadajúci členský štát povinný uplatniť ustanovenie o práve vlastného uváženia obsiahnuté v článku 17 ods. 1, ak v dožiadanom členskom štáte existuje riziko porušenia zásady zákazu vyhostenia alebo vrátenia. Okrem toho sa pýtajú, či môžu orgánom žiadajúceho členského štátu v tomto prípade uložiť povinnosť uplatniť toto ustanovenie.

174. Ako bolo vysvetlené vyššie, v prípade, keď v dožiadanom členskom štáte neexistujú žiadne systémové nedostatky, orgány ani súdy žiadajúceho členského štátu nesmú skúmať riziko porušenia zásady zákazu vyhostenia alebo vrátenia zo strany dožiadaného členského štátu. Súd žiadajúceho členského štátu preto v takom prípade tiež nemôže uložiť orgánom tohto členského štátu povinnosť uplatniť ustanovenie o práve vlastného uváženia obsiahnuté v článku 17 ods. 1 nariadenia Dublin III.

175. Len na doplnenie poukazujem na to, že Súdny dvor už spresnil, že uplatnenie tohto ustanovenia je pre členské štáty fakultatívne a nepodlieha nijakej osobitnej podmienke.⁷⁶ Táto možnosť má naopak za cieľ zachovať výsady členských štátov pri výkone práva poskytnúť medzinárodnú ochranu. Jej cieľom je umožniť každému členskému štátu, aby v závislosti od politických, humanitárnych alebo praktických aspektov rozhodol, že sám preskúma žiadosť o medzinárodnú ochranu, pričom priznáva členským štátom širokú mieru voľnej úvahy.⁷⁷ Členské štáty preto podľa práva Únie nikdy nie sú povinné uplatniť toto ustanovenie, a to ani z humanitárnych dôvodov, akými sú zdravotný stav žiadateľa alebo najlepších záujem dieťaťa.⁷⁸

176. Je to odôvodnené tým, že dublinský systém – ako bolo uvedené vyššie – spočíva na predpoklade, že všetky členské štáty rešpektujú základné práva. Preto treba vychádzať z toho, že všetky členské štáty dostatočne zohľadňujú humanitárne dôvody. Ako bolo vysvetlené, táto dôvera môže byť narušená len vtedy, keď systémové nedostatky vyvolávajú práve v tejto súvislosti pochybnosti. V tomto prípade je však zodpovednosť žiadajúceho členského štátu založená na článku 3 ods. 2 nariadenia Dublin III, takže nie je potrebné použiť článok 17 ods. 1.

177. Súdny dvor síce konštatoval, že rozhodnutie členského štátu neuplatniť článok 17 ods. 1 nariadenia Dublin III možno prípadne napadnúť v rámci opravného prostriedku proti rozhodnutiu o odovzdaní.⁷⁹ Vzhľadom na širokú mieru voľnej úvahy, ktorá sa členským štátom

⁷⁶ Pozri rozsudky z 30. mája 2013, Halaf (C-528/11, EU:C:2013:342, bod 36), a z 23. januára 2019, M. A. a i. (C-661/17, EU:C:2019:53, bod 58).

⁷⁷ Pozri rozsudky z 30. mája 2013, Halaf (C-528/11, EU:C:2013:342, bod 37); z 10. decembra 2013, Abdullahi (C-394/12, EU:C:2013:813, bod 57); zo 4. októbra 2018, Fathi (C-56/17, EU:C:2018:803, bod 53), a z 23. januára 2019, M. A. a i. (C-661/17, EU:C:2019:53, body 58 až 60).

⁷⁸ Pozri rozsudky zo 16. februára 2017, C. K. a i. (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, body 88 a 97), a z 23. januára 2019, M. A. a i. (C-661/17, EU:C:2019:53, bod 71).

⁷⁹ Rozsudok z 23. januára 2019, M. A. a i. (C-661/17, EU:C:2019:53, body 78, 79 a 86).

priznáva pri tomto uplatňovaní, však právo Únie vyžaduje len súdne preskúmanie, ktoré je obmedzené na zjavne nesprávne posúdenia. K takým zjavne nesprávnym posúdeniam však naopak môže dôjsť len vtedy, keď žiadajúci členský štát nerozhodne, že je zodpovedný za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu, hoci v dožiadanom členskom štáte existujú systémové nedostatky, a preto sú splnené vecné podmienky na uplatnenie článku 3 ods. 2 tohto nariadenia.

178. Tým nie je dotknutá možnosť, aby vnútroštátne súdy na základe výhodnejších ustanovení vnútroštátneho práva uložili členským štátom povinnosť priznať vnútroštátnu ochranu, pokiaľ to vnútroštátne právo stanovuje a je to zlučiteľné s ustanoveniami smernice o oprávnení.⁸⁰

3. *Predbežný záver*

179. Z vyššie uvedených úvah vyplýva, že článok 3 ods. 1 a 2, článok 17 ods. 1 a článok 27 nariadenia Dublin III v spojení s článkami 4, 19 a 47 Charty sa majú vykladať v tom zmysle, že súd žiadajúceho členského štátu, ktorý rozhoduje o žalobe proti rozhodnutiu o odovzdaní, nesmie skúmať riziko porušenia zásady zákazu vyhostenia alebo vrátenia zo strany dožiadaného členského štátu, ak v tomto členskom štáte neexistujú žiadne systémové nedostatky, ktoré odôvodňujú pochybnosti o účinnosti súdneho preskúmania opatrení, ktoré umožňujú vyhostenie žiadateľov o azyl, ktorých žiadosti boli zamietnuté. Názorové rozdiely medzi orgánmi a súdmi žiadajúceho a dožiadaného členského štátu týkajúce sa výkladu materiálnych podmienok na priznanie medzinárodnej ochrany nie sú systémovými nedostatkami.

180. Vzhľadom na toto konštatovanie nie je potrebné odpovedať na otázku 4 písm. b) vo veci C-254/21, ktorá je spomenutá v bode 153.

VI. Návrh

181. Vzhľadom na vyššie uvedené navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na prejudiciálne otázky takto:

1. Článok 4 nariadenia Dublin III sa má vykladať v tom zmysle, že povinnosť poskytnúť informácie uvedené v tomto ustanovení existuje tak v situáciách, na ktoré sa vzťahuje článok 20 ods. 1 a článok 18 ods. 1 písm. a), ako aj v situáciách, na ktoré sa vzťahuje článok 20 ods. 5 a článok 18 ods. 1 písm. b) až d) tohto nariadenia, po podaní žiadosti o medzinárodnú ochranu v zmysle článku 20 ods. 2 v členskom štáte. Porušenia článku 4 nariadenia Dublin III možno namietajú v rámci žaloby proti rozhodnutiu o odovzdaní v postupe na prijatie späť. Tieto porušenia však musia viesť k zrušeniu rozhodnutia o odovzdaní len vtedy, keď z dôvodu neposkytnutia informácií uvedených v tomto ustanovení nebolo možné uviesť okolnosť, ktorá by mohla brániť odovzdaniu do dožiadaného členského štátu, a túto vadu nemožno napraviť v konaní týkajúcom sa súdneho preskúmania tohto rozhodnutia podľa článku 27.
2. Článok 29 v spojení s článkom 9 ods. 1 a s článkom 17 ods. 1 nariadenia Eurodac sa má vykladať v tom zmysle, že povinnosť poskytnúť informácie, ktoré sú uvedené v tomto ustanovení, existuje tak v situáciách, na ktoré sa vzťahuje článok 20 ods. 1 a článok 18 ods. 1 písm. a), ako aj v situáciách, na ktoré sa vzťahuje článok 20 ods. 5 a článok 18 ods. 1 písm. b) až d) nariadenia

⁸⁰ Pozri rozsudky z 9. novembra 2010, B (C-57/09 a C-101/09, EU:C:2010:661, body 113 až 121); z 18. decembra 2014, M'Bodj (C-542/13, EU:C:2014:2452, body 42 až 46); zo 4. októbra 2018, Ahmedbekova (C-652/16, EU:C:2018:801, body 69 až 71), a z 9. novembra 2021, Bundesrepublik Deutschland (Zachovanie celistvosti rodiny) (C-91/20, EU:C:2021:898, body 38 až 40 a 46).

Dublin III. Porušenia článku 29 nariadenia Eurodac možno namietat' v rámci žaloby proti rozhodnutiu o odovzdaní podľa článku 26 nariadenia Dublin III. Tieto porušenia však musia viesť k zrušeniu rozhodnutia o odovzdaní len vtedy, keď z dôvodu neposkytnutia predmetných informácií nebolo možné uviesť okolnosť, ktorá by mohla brániť odovzdaniu do dožiadaného členského štátu, a túto vadu nemožno napraviť v súdnom konaní.

3. Článok 5 nariadenia Dublin III v spojení so zásadou rešpektovania práva na obhajobu, ktorá platí v práve Únie, sa má vykladať v tom zmysle, že osobný pohovor stanovený v tomto ustanovení sa má vykonať tak v situáciách, na ktoré sa vzťahuje článok 20 ods. 1 a článok 18 ods. 1 písm. a), ako aj v situáciách, na ktoré sa vzťahuje článok 20 ods. 5 a článok 18 ods. 1 písm. b) až d) tohto nariadenia. To platí bez ohľadu na to, či bola v žiadajúcom členskom štáte podaná žiadosť o medzinárodnú ochranu. Porušenia článku 5 možno namietat' v rámci žaloby proti rozhodnutiu o odovzdaní podľa článku 26. Také porušenia musia viesť k zrušeniu rozhodnutia o odovzdaní, ak osobný pohovor nemožno dodatočne vykonať pri dodržaní potrebných procesných záruk v konaní týkajúcom sa súdneho preskúmania tohto rozhodnutia podľa článku 27 a pritom sa ukáže, že napriek tvrdeniam uvedeným počas tohto pohovoru nemožno vydať iné rozhodnutie vo veci samej. Ak sa nepodá opravný prostriedok proti rozhodnutiu o odovzdaní, toto rozhodnutie môže naopak nadobudnúť právoplatnosť, aj keď sa nevykonala osobný pohovor, pokiaľ bola dotknutá osoba skutočne informovaná o dostupných opravných prostriedkoch.
4. Článok 3 ods. 1 a 2, článok 17 ods. 1 a článok 27 nariadenia Dublin III v spojení s článkami 4, 19 a 47 Charty sa majú vykladať v tom zmysle, že súd žiadajúceho členského štátu, ktorý rozhoduje o žalobe proti rozhodnutiu o odovzdaní, nesmie skúmať riziko porušenia zásady zákazu vyhodenia alebo vrátenia zo strany dožiadaného členského štátu, ak v tomto členskom štáte neexistujú žiadne systémové nedostatky, ktoré odôvodňujú pochybnosti o účinnosti súdneho preskúmania opatrení, ktoré umožňujú vyhodenie žiadateľov o azyl, ktorých žiadosti boli zamietnuté. Názorové rozdiely medzi orgánmi a súdmi žiadajúceho a dožiadaného členského štátu týkajúce sa výkladu materiálnych podmienok na priznanie medzinárodnej ochrany nie sú systémovými nedostatkami.